...НУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

...УРЯАД ҮНЭН

...Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 114 (12018)
1969 оной
майн 18,
воскресени

Сэн 2 мүнгэн

...БАРАЙ ТАРИЛГА—ХАРЮУСАЛГАТАЙ ХҮДЭЛМЭРИ

...СО АНХАРАЛ ХАНДУУЛХААР

...магай «Эрдэм» кол- ...659 гектар тарилгын ... хабар таригдадаг ..., жэшээлхэдэ, шэ... жэлдэ 2934 гектар ...даха байна. Тус ур... ...и таряашад майн ...эхилээ. Ерэхэ намар ...центнер шэниисэ ху... ...һэн хараа бодолтой. ...дэ гектарай 9,8 цент... ...юм. Энэ колхоз 4 от... ...ажахы. Эртын та... ...отделенидэ — 1370, ...169, гурбадахида — ...идэ 363 гектар га... ...байна. Мүн тиихэдэ ...кукуруза — 570, зе... ...ртаабха — 30, куу... ...рта таригдахаар тү...

...механизаторнууд эр... ...апрелиин 28-һаа хэжэ .... Хара таряан 800 ...гдаһаар үнихэн бо... ...дэ шэниисэ бүхыдөө ...таригдаад байгаа һэн. ...рилгые 12 хоног ...йн 18 болотор дүүр... ...рилго эндэхи таряа... ...байнхай.

... апрелиин 26-да га... ...а хабаадаһан меха... ... дунда конкурс үн... ...бди. Тэндэ 15 трак... ...лаа. Конкурсдо тү... ...н механизаторнууд ...ида хүртөө. Гадна ...ндэрэй үдэр бүхы 4 ... «түрүүшын бураз-даагай үдэр» поли дээрэ үнгэргэжэ, механизаторнуудай суглаа хэжэ, тэдэнэрые социалис мүрысөөнэй гурим, халаанай нормотойнь танилсуулаа һэмди. Механизаторнуудай ажалай дүн табадахи үдэртөө гаргагдажа, түрүүшүүлдэ мүнгэн шан, Улаан тугхантайгаар барюулагдажа байхаар хараалагдаһан, — гэжэ парткомой секретарь Д. Б. Цыдыпов хөөрэнэ.

Тус ажахын дүрбэн отделенинүүдэй поли дээрэ хамта дээрээ 12 агрегат хүдэлнэ. Хабарай тарилгые түргэнөөр, һайн шанартайгаар хэжэ дүүргэхые оролдон, шударгы бэрхээр хүдэлжэ байһан механизаторнууд, сеялщигүүдые тоолохо болоо һаа эндэ олон. Жэшээлхэдэ, 1-дэхи отделениин механизатор Р. Б. Цыбиковэй агрегат (ДТ-54 тракторта ябадаг) нормын ёһоор 32 гектарта үрэһэ тарихын орондо 50 гектарта тарина. Мүн «Беларусь» тракторта хүдэлдэг Андрей Ажеев халаанайнгаа нормо үлүүлэн дүүргэнэ. Нүхэр Цыбиковтэй хамта хоёр залуу комсомол хүбүүд Н. Батуев С. Елаев сеялщигүүдээр ажаллана.

Хабарай тарилгын үедэ хүдөө ажахын техникумэй 3-дахи курсын (механизациин отделени) студентнэр һайнаар хүдэлнэ. Тэрэнэй нэгэн Петр Григорьев иигэжэ хөөрэнэ:

— Бидэ гурбан хүбүүд энэ колхоздо һарын туршада практика гарахаар ерээ һэмди. Тоо бүридхэлшын үбшэлхэдэ би орондонь хүдэлжэ эхилһээр һаяханайб. Бэшэ нүхэдни, нэрлэхэдэ, И. Заяцев — хонишоноор, Н. Елисеев трактористаар ажаллана. Эдихэ хоолной бараг һайн...

Колхозой 1-дэхи отделениин механизаторнуудта эдеэ хоол 60 наһатай үбгэжөөл С. Г. Гармажапов нёдондо дунда һургуули дүүргээд, колхоздоо хүдэлжэ байһан залуу басаган Наташа Аюрова хоёр бэлдэдэг. Пенсидэ гараһаар 4 жэл болоһон Санжа Гомбожапович үшөөл сарюун зандаа, олоной хэрэгтэ һанаагаа табижа, хүдэлжэл байһаар. Тэрэ механизаторнууд, таряашадта эдеэ хоол 1957 онһоо хойшо бэлдэнэ. Үндэр наһатай үбгэжөөл, залуу басаганайшье хабарай тарилгада хубитаяа арга шадалаараа оруулалсажа байһанда урмашахаар.

Һаяхан Баруун Зөөхэйн поли дээрэ гурбан сеялкэ шэрэһэн «ДТ-54» тракторай эзэн нүхэр Цыбиковтэй уулзаһан байнабди.

— Апрелиин 28-һаа хабарай эртын тарилга хэжэ захалаабди. Энэ Баруун Зөөхэйн полиин 187 гектарта шэниисэ хоёр үдэр соо тарижа дүүргэбэбди. Эндэ хамта дээрээ 4 агрегат хүдэлнэ. Бидэнэр 3-дахи отделениин механизаторнуудтай мүрысэнэбди. Эдеэ хоолоор хүсэд хангана. Дутагдал юун бэ гэхэдэ, хоёр машина 4 агрегадта үрэһэ зөөжэ үрдинэгүй. Тиимэһээ бидэнэр заримдаа ехээр һаатанабди. Манда сеялщигүүд дуталдана. Нүхэр Елаев һүниин халаанда газар хахалха байгаад, мүнөө сеялкэдэ ябана. Тиимэһээ манай трактор һүниндөө хүдэлнэгүй. Трактор, техникэ заһабарилха оройдоол нэгэ нүүдэл машинно-мастерскойтойбди, — гэжэ нүхэр Цыбиков мэдүүлнэ. Нүгөө механизатор Д. Ю. Юможаповтай хөөрэлдэхэдэмни:

— Үрэһэ хүрэнгэ хоёр машинын зөөжэ үрдеэгүйһөө болоно, халаанайнгаа нормо дүүргэнэгүйб. Баруун Зөөхэйн поли — эгээн заха, холын поли. Колхозой центрһээ энэ хүрэтэр 10 гаран модо болохо. Хоорондоо ехэ үгсүүртэй, — гэжэ тэрэ хэлээ һэн.

Эндэхи механизаторнуудай сүлөөтэй сагаа аятай зохидоор, культурнаар үнгэргэхэ аргагүй. Тэдэнэй байрлаха полевой станууд бэлдэгдээ, түхеэрэгдээгүй. Иимэ нобшо байдалтайнь бидэнэр колхозой 1-дэхи отделениин полевой стан дээрэ ушарһан байнабди. Механизаторнуудай мэдэлдэ нүүдэл вагон үгтэнхэй. Вагон доторхи шорой, эһэ тооһон үдэр бүри хамагдана, аршагданагүй. Эндэ саарһан дээрэ бэшэгдэһэн нэгэ хэды лозунгнуудһаа бэшэ юумэн үгы.

Агитаторнуудай хэһэн хүдэлмэри харагданагүй. Тарилгын үедэ хэнэй ямараар хүдэлжэ байһаниинь самбарта үдэр бүхэндэ бэшэгдэнэгүй. «Дайшалхы хуудаһанууд» гаргагданагүй. Майн 12 болотор социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдаагүй байгаа. Тиимэһээ мүрысөөндэ хэнэй түрүүлжэ, хэнэй гээгдэжэ ябаһыс мэдэхын аргагүй.

Мүн худалдаа наймаанай, соёлой хүдэлмэрилэгшэд хабарай тарилгын халуун үедэ таряашад, механизаторнуудта хүрэжэ ошонгүй байһаар. Юугээ хүлеэдэг зон гээшэб? Полевой стануудта нүүдэл библиотекэ, кино абаашагданагүй, агитбригада ябанагүй, автолавка ошоногүй, радио, шатар гэхэ хэрэгтэй юумэнүүд байхагүй. Политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри, лекци, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй. Эндэхи таряалангай полинуудта ямаршье үтэгжүүлгэ хэгдэдэггүй юм. Зарим полинуудтань шулуун ехэ элбэг. Тиимэһээ плугай предплужнигуудай эбдэрхэ ябадал үзэгдэнэ.

Механизаторнуудай байрладаг газарнуудые һайнаар түхеэрхэ, соёл гэгээрэлэй, худалдаа наймаанай хүдэлмэри хабарай тарилгын үедэ үргэнөөр ябуулхыень Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдтэ, тэндэхи партийна комитедтэ һануулга хэгдэбэ.

М. ЦЫРЕНОВ,
манай корр.

...ҮТЭЭСЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР

...аятай дулаахан, ...рай шэнжэтэй бай... ...хүйтэржэ, хагсуу ...рлһандал үлеэгээд, ...юрой хиидхүүлэн, ...и хоёрой иилэжэ ...оно.

...түрийгүй уларилтай ... боложо байбашье ...эй гуримтайгаар хү... ...жалаа эрхим шанар... ...э шадаа һаамнайл, ...ай бараг һайн урта... ...э Хэжэнгын совхо... ...лгоно.

...механизаторнууд аяар ... байхаһаа эхилжэ ...дхэжэ ороо һэн. ...гала хэрэглэгдэхэ ...э шанартайгаар за... ...ар үбэл байхада ...н үрэһэ хүрэнгэеэ... ..., саг соонь жэнниэд... ... абаа юм.

...ган хүйтэн байба... ...багахал дулаарха... ...шалжа, хүрьһэнэй ...жэ захалхатай са... ...ииг яойто барихын ... борнойлжо дүүргэ... ...Тиихэтэй хамта һү... ...а хахалжа, хойто ...оо таридаг. Совхо... ...орнууд мүнөө эртын ...иисэ тарижа байн... ... отделени (бригади... ...Батацыренов) 1300 ... тарилга хэхэ аад, ... 950 гаран гекта... ... Энэ бригадын бэр... ...нууд Ц. Дамбаевай, ... Д. Нимбуевай бо... ...овай агрегадуул эр... ... майн 15-да дүүр... ...эдэнхэй. Тиихэдэ ...охи отделениин ме... ... тарилгаяа мүн лэ һайнаар ябуулжа байна. Трактористнар В. Батоцыренов, Б. Доржиев гэгшэд халаан соогоо «ДТ-75» тракторaap 7,5 гектарай орондо 10—13 гектар хүрэтэр хахална. Мүн трактористнар В. Фадеев, Д. Доржиев, Б. Бальжиров, Д. Юмдылыков болон бусад халаанайнгаа нормые үлүүлэн дүүргэдэг.

Энэ бригадын механизаторнуудта тон һайн полевой стан, хүнүүдэй амарха зохид гэр байра түхеэрэгдэнхэй. Тэндэнь улаан булан, столово, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ, бүхы хэрэгсэл, газетэ, журнал, радио, биллиард гэхэ мэтэ бии. Механизаторнуудай дунда социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Ажалай дүн үдэр бүри ханын һонин до, хүндэлэлэй самбар дээрэ бэшэгдэжэ, ажалай эршэ охиие улам бадаруулна.

Тарилгын эхилтэр энэ бригадынхид 624 га эртын паар хахалжа амжаа.

Тиихэдэ энэ жэлдэ тарилгын шанарые саг үргэлжэ шалгажа байха арадай хиналтын тусхай постнууд отделени бүхэндэ бии. Жэшээнь, хинагшадай дунда хуушанай тракторист В. Фадеев, бригадир Г. Галданов, шэгнүүршэн Д. Дамбаева гэгшэд ороно. Мүн эндэхи бригадын бүхы сеялкэнүүдые һаадгүйгөөр ябуулха арга бии. Үрэһэ хүрэнгэ сеялкэнүүдтэ оньһон аргаар хэгдэнэ.

Иигэжэ совхозой бүхы механизаторнууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, эртын тарилгые майн 16—20 болотор дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

П. СОДБОЕВ.
Хэжэнгэ.

...ГШАТАЙГААР

...бэлшээри һайжа... ...һарые түрүүшын ...шагайгаар эхилһэн ...инд нилээд хүдэл... ...э эмхидхэгдэһэн 7 ...аран гектар уһалан...

... луговодоор ажалла... ... болоһон Доди Аюр... ... 3 хүнһөө бүридэ... ..., Удын-гол гэжэ га... ...тар сабшалан уһа... ...отделениин луговод ...Шүбэгэ гэжэ нютаг... ...ар газар гансаараа ... 3-дахи отделениин ...оводууд П. Ж. Цы... ...нов гэгшэд уһалуу... ...шэнэ барилга дүүр... ... 4-дэхи отделениин ...ан-Даба Дамдинов ...сабшалан дээрээ бү... ... туршада ажаллажа...

... отделенидэ сабша... ...ха оньһожоруулаг... ...эмхидхэгдээд, түлэг ...на. Тус звенодо 4 трактор хүдэлгэгдэнэ. Мүнөө 130 тонно наг шэбхэ сабшалан дээрэ тараагдаад, 30 гаран газарай болдог, дэгнүүл сэбэрлэгдээ. Гадна хорёод гектар газар бургааһа, боролжоһоо арилгагдаад, уһалагдажа байна. Энэ звено Булагай-Адаг гэжэ газарта дүршэлтэй механизатор Дагба-Доржо Нимбуевай хүтэлбэри доро ажаллажа байнхай.

Совхозые шефтээ абаһан «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй эмхидхэһэн 6 тракторгай оньһожоруулагдаһан звено 1-дэхи отделениин сабшалан дээрэ 1300 тонно наг шэбхэ гаргажа тараагаа.

— Сабшалан, бэлшээри һайжаруулха габшагай хоёр һарын үедэ урдаа табигдаһан тодорхой түсэбүүдые бэелүүлхэ талаар луговодууднай үнэн зүрхэнһөө оролдоно. Хараалагдаһан бүхы даабаринуудаа дүүргэхэ бэзэбди, — гээд, совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ Д. Ринчинов хөөрэнэ.

Б. ЛАЙДАПОВ.
Хоринин аймаг.

КПСС-эй гэшүүн Бато Дондуков Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой эрхим механизаторнуудай нэгэн юм. Мүнөө хабарай тарилгын үедэ халаан бүриингөө даабарие хододоо һайн шанартайгаар үлүүлэн дүүргэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бато Дондуков.

А. НАГАСЛАЕВАЙ фото.

ҮБГЭДЭЙ ОРОЛДОСОТО АЖАЛ

Хэр угһаа хойшо манай эндэхи Хүсөөтэ, Шэнэһэтэ нютагууд һайн ургасатай сабшалангаар яһала баян гэжэ суурхадаг.

Бүри үбэл байхаһаа хойшо совхозой 17 луговодууд сабшалан дээрээ гаража, тэндээ наг шэбхэ зөөжэ, аргатай газартань тошо халяажа эхилээ.

Тиигэжэ гурбадахи отделенидэ 37 гектар дээрэ шэбхэ бүри ехээр гаргагдаад, үтэг хэгдээ. Үшөө 40 га газарай хүрьһэнэй дээгүүрхиие һайжаруулхын тула борнойлоо. Хорёод гектар сабшалан дээрэ сульфат аммони гэжэ минеральна үтэгжүүлгэ тараагдаа.

Мүнөө энэ отделениин луговодууд-пенсионернүүд Цыренжап Донитов, Дарма Цыдыпов, мүн Дашабал Гомбоев, Чимит-Доржо Тогмитов гэгшэд 500 гектар сабшалан уһалжа эхилэнхэй. Илангаяа энэ хабартаа гол горходой уһаар элбэг байһан үеые һамбаашалжа, газараа шадаал һаа, һайса ундалуулха гэжэ оролдоно.

Тэрэшэлэн нэгэдэхи отделенидэ Хүиды гэжэ газарта луговод Дамбажап Дашинимаев 160 га сабшалан нэгэ дахин уһалжа дүүргэхэ дүтэлэнхэй. Мүн эндэ луговод Жигмит Бадмаев Намарзаан гэжэ газарта 120 га сабшалан даажа абанхай. Гадна Шара гол, Худагай Хотон гэжэ газарай сабшалан дээрэ баһал пенсионер үбгэд Ринчин Батомункуев, Даша-Доржо Балданов хүдэлнэ.

Олон жэлдэ газар уһалжа дүршэл шадабари ехэтэй болоһон, хайшан гэжэ ундалуулаа һаа, ургасань дээшэлхэб гэжэ арбан хургандаал адляар мэдэхэ болоһон эдэ үбгэдые луговодууд болгожо табиһаниинь тон һайшаалтай. Тиигэбэшье гансахан эдэнэй хүсөөр лэ үбһэ ногоон зүндөө элбэгээр абташаха гэжэ найдаад байхагүй, тэдэндэ али болохо туһаламжа үзүүлхэ, бүхы хэрэгтэй юумээрнь хангаха ёһотой.

Д. ЛОПИЛОВ.
Мухар-Шэбэрэй «Одон» совхоз.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

Н. В. ПОДГОРНЫН КНДР-тэ ОШООД БАЙҺАН ТУХАЙ

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын албанай хэрэгээр, хани ёһоор КНДР-тэ айлшалжа ошоһонтойнь дашарамдуулан, майн 16-да зарлагдаһан митингдэ Пхеньянай ажалшадай 4 мянган түлөөлэгшэд сугларaa. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КНДР-эй Арадай Верховно суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Цой Ен Ген, республикын гүрэнэй, партийна ба ниитын ажал ябуулагшад, Н. В. Подгорные үдэшэжэ ябалсаһан хүнүүд ерэжэ, митингын президиумдэ һууринуудаа эзэлбэ.

Амаршалгын үгэ хэлэхыень Пхеньян хотын Арадай комитедэй түрүүлэгшэ Кан Хи Вондо үгэ үгтөө.

Н. В. Подгорный харюугай үгэ хэлэхэдээ, КНДР-эй ба Корейн Ажалай партиин хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзалганууд, һанал бодолоо зүбшэн хэлсэлгэ Советскэ Союз КНДР хоёрой хани барисаа, харилсаа холбооe улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай байха гэжэ тэмдэглэбэ.

Социалис гүрэнүүдэй экономическа харилсаа холбоон, хани ёһоор хоорондоо харилсан туһалалсалгань ниитэ хүгжэлтэ дэбжэлтын, социалис байгуулалтаяа улам түргэдхэлгын шухала нүхэсэл боложо байнхай.

Өөһэдынгөө национальна нэгэдэлые амгалан ёһоор һэргээхын түлөө, хойто ба урда талын корееццүүдэй дахинаа хамтаржа ажаһуухын түлөө, өөрынгөө дотоодын хэрэгүүдые өөрөө шиидхэхэ сүлөөтэ эрхэ корей арадта хангахын түлөө корей арадай үнэн зүб тэмсэлдэнь совет хүнүүд гүн талархалтайгаар хандадаг юм гэжэ Н. В. Подгорный хэлэбэ.

Социалис гүрэнүүдэй эб найрамдалта, бүтэмжэтэй политика баримталан бэелүүлдэг байхадань, харин империалистнууд арад зондо харша, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые улам һүжэрөөхэ политика, сэрэгэй хёморoo үүдхэхэ, революционно ба национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дараха политика баримтална. Империализм хадаа амгалан байдалай, хүгжэлтэ дэбжэлтын, эрхэ сүлөөгэй ба демократиин гол дайсан болоно, — гэбэ

Н. В. Подгорный СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар, сэдьхэл хүдэлгэмэ уулзалгын дурасхаал болгон, Пхеньянай ажалшадта Владимир Ильич Ленинэй бюстые бэлэг болгон барюулба.

Тэрэл үдэр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Корейн Ажалай партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ Ким Ир Сенэй, КНДР-эй Арадай Верховно суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Цой Ен Генэй хүндэлэлдэ обед эмхидхээ.

ТПК-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд ба бусад тушаалтад обедтэ ерээ.

Н. В. Подгорный, Ким Ир Сен духаряануудаа андалдан үргэбэ. Обед хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Н. В. Подгорный, тэрэниие үдэшэжэ ябалсаһан хүнүүд энэ үдэр Пхеньяндахи промышленна ба хүдөө ажахын выставкэдэ ошожо хараба. Н. В. Подгорный «СССР-тэ Совет засагай тогтоогдоһоор 50 жэлэй ойн дурасхаалда» гэһэн медаль. ВДНХ-гай Ехэ алтан медаль выставкын директор Ким Мун Биндэ барюулаа

Үдэшэндөө Н. В. Подгорный, тэрэниие үдэшэжэ ябалсаһан хүнүүд Һурагшадай ба пионернүүдэй ордондо ошоһон, һурагшадай концерт хараһан байна.

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд майн 16-най үдэшэ тусхай поездоор Хамхын хото ошоо.

(ТАСС).

РУМЫН АЙЛШАД

СССР-эй, СРР-эй партийна болон гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй хоёр талаһаа хэлсэһэнэй ёһоор, РКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, СРР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. Чаушеску, РКП-гэй ЦК-гай Саг үргэлжын Президиумэй гэшүүн, СРР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр И. Г. Маурер майн 16-да Москвада хани ёһоор айлшалжа ерэһэн байна. (ТАСС).

РУМЫНИИН ПАРТИЙНА БА ГҮРЭНЭЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДЭЙ СССР-тэ ЕРЭЭД БАЙҺАН ТУХАЙ

СССР-эй, СРР-эй партийна болон гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй хоёр талаһаа хэлсэһэнэй үндэһөөр, Румыниин Социалис Республикын партийна ба гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд — РКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, СРР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. Чаушеску, РКП-гэй ЦК-гай Саг үргэлжын Президиумэй гэшүүн, СРР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр И. Г. Маурер, РКП-гэй ЦК-гай Саг үргэлжын Президиумэй гэшүүн, СРР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр И. Вердец, РКП-гэй ЦК-гай гүйсэдкомой гэшүүн ба секретарь, СРР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр М. Мэнеску болон бусад майн 16-да Москвада хани ёһоор айлшалжа ерэһэн байна.

Румын хүтэлбэрилэгшэд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэй, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгинтай уулзаа, энээндэнь КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр К. Ф. Катушев болон бусад хабаадалсаба.

Дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ, мүнөө сагай уласхоорондын оршон байдалда хабаатай асуудалнуудые, тэрэ тоодо Европодохи эб найрамдалай, аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлэй зорилгонууд тушаа, хоёр талын һонирходог асуудалнуудые энэ уулзалгын үедэ бүхы талаарнь, сэхэ руунь зүбшэн хэлсэбэ. Тэрэшэлэн СССР СРР хоёрой хоорондын харилсаанда хабаатай асуудалнууд хаража үзэгдөө. Тиигээд совет-румын хани ёһоной харилсаае саашадань бэхижүүлхэ гэжэ оролдодог байһанаа лаблабад.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, Советскэ правительство Румыниин партийна ба гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй хүндэлэлдэ обед эмхидхээ.

(ТАСС).

ХАНИ ЁҺОНОЙ АЙЛШАЛАЛГАНЬ ДҮҮРЭБЭ

РКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, СРР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. Чаушеску, РКП-гэй ЦК-гай Саг үргэлжын Президиумэй гэшүүн, СРР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр И. Г. Маурер ба бусад тушаалтад майн 16-да ороноо бусаба.

Румын нүхэдые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр К. Ф. Катушев болон бусад Внуковска аэродром дээрэһээ үдэшэбэ. (ТАСС).

А. Н. КОСЫГИНАЙ АФГАНИСТАН АЙЛШАЛЖА ОШОХОЁО БАЙҺАН ТУШАА

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Афганистанай Премьер-Министр Нур Ахмед Эттемадиин урилганай ёһоор, байгша оной майн һүүл батта албанай хэрэгээр Афганистан айлшалжа ошохонь. (ТАСС).

ЗАМБУУЛИНДАХИ ОНСО ГАЙХАМШАГ ТУРШАЛГА ДҮҮРЭБЭ

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

„Венера-5“, „Венера-6“ гэжэ автомат станцинууд Үүрэй Солбондо хүрэбэ

Совет наука шэнэ амжалта туйлаба.

Түбинүүд хоорондын «Венера-5» гэжэ станци 130 хоногой хугасаа соо 350 миллион шахуу километр зайе гаталаад, мүнөөдэр, 1969 оной майн 16-да, замбуулинай түбинүүд хоорондо дабшалгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ, Үүрэй Солбоной атмосферэ худар аалин намдуугаар бууба.

«Венера-6» гэжэ автомат станци байгша оной майн 17-до, «Венера-5» станциин бууһанай һүүлээр нэгэ сүүдхэ болоод, түрүүшынхиин хажуу тээ 300 километр тухай зайда Үүрэй солбоной атмосферэ худар оробо.

Энэ станцинууд Владимир Ильич Ленинэй дүрэ зурагтай, Совет Социалис Республикануудай Союзай гүрэнэй гербнүүдтэй вымпелые Үүрэй Солбон дээрэ абаашаа.

Эдэнэй Нарые тойроһон замаар ниидэжэ ябаха үедэнь саг үргэлжын, тогтууритай радио-холбоон бэелүүлэгдэжэ байгаа. Газарһаа радиогоор дамжуулагдаһан командын ёһоор, тус станцинууд замбуулинай зайдахи дабшалгаяа залан хубилгадаг байба. Автомат станци дээрэ тодхогдоһон приборнуудай туһаламжаар ниидэлгын замдахи физическэ үзэгдэлнүүдые научна ёһоор шэнжэлһэн хэдэн олон туршалганууд хэгдээ.

Тиигэжэ абтаһан научна мэдээнүүд ба станциин түхеэрэлгэнүүдэй, аппаратурын хүдэлмэри тухай мэдээнүүд холын замбуулинтай холбоо хэдэг центртэ радио-телеметрическэ линеэр таһалгаряагүй дамжуулагдажа байгаа. Байгша оной майн 16-да Москвагай сагаар 7 час 08 минутада «Венера-5» гэжэ автомат станци Үүрэй Солбондо 50 мянган километр дүтэлһэн байна.

Энэ үеэрнь түбинүүд хоорондын радио-холбооной сеансые дүүргэжэ эхилхэ тухай команда «Венера-5» станцида Газарһаа дамжуулагдаа.

Үүрэй Солбоной атмосферэ худар «Венера-5» станциин орохоһоонь урид, шэнжэлгэ ба тодорхойлгын аппаратуратай буулгын аппарат автомат станциһаа һалгаагдаа. Үүрэй Солбоной атмосферэ худар бууха аппарат 9 час 01 минутын үеэр аэродинамическа аргаар удааруулагдажа эхилһэн, тиихэдэнь агаарай дараса эрид ехээр нэмээд, аппарадай газаа талань ехээр халаһан байна.

Аэродинамическа аргаар тормозлоһонһоо уламжалан, буулгын аппарадай дабшаса секунда соо 11,17 километрһээ секундын 210 метр хүрэтэр хороод, һүүлээрнь парашюдай оньһон хүдэлгэгдөө.

Тэрэ аппарадай парашюдаар бууха үедэнь (энэнь 53 минута соо, нүгөөдынхинь 51 минута соо үргэлжэлөө) борт дээрэхи оньһон приборнуудай туһаламжаар Үүрэй Солбоной атмосферын параметрнүүд: температура, дараса, химическэ бүридэл хэмжэгдээ. Түбиин нюруудa энэ аппарадай ойртолгын хэмжээе радиовысокомер гэжэ прибор тодорхойлдог байгаа.

Бортын радио оньһонууд эдэ мэдээнүүдые Газар дэлхэй худар саг үргэлжэ дамжуулжа байба.

Үүрэй Солбоной атмосферэ тухай шухала мэдээнүүд СССР-эй Наукануудай академиин институдуудта шэнжэлэгдэжэ байнхай.

«Венера-5», «Венера-6» гэжэ автомат станцинуудые бүтээһэн, тэдэни ниидхэһэн ушар совет замбуулинай эрдэм, техникын түгэс хүгжэһые, эрдэмтэд, конструкторнуудай бэлиг, инженернүүд, техникүүд болон хүдэлмэришэдэй шадабарие элеэр харуулаа. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн урда тээ совет космонавтикын туйлаһан маша ехэ шэнэ амжалта — совет ороной научно-техническэ дэбжэлтын, арад түмэнэй зохёон байгуулхы урма зоригой гайхамшаг гэршэ, замбуулинай дайдые шэнжэлхэ хэрэгтэ эрхим хубита болоно.

Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ кол-з

ХЭЛЭҺЭН ҮГЭДӨӨ ХҮРӨӨ АБАҺАН УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭ

Үбэлжэлгын үедэ һү ехээр һааха үүсхэлтэйгээр республикынгаа колхоз, совхозуудай фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад, малшад үнгэрөөшэ намар хандаа бэлэй. Тэрэ гэһээр 7 һара үнгэрөө. Энэ колхозой малшад хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргээ. Үүсхэл гаргаһан колхозой хүтэлбэрилэгшэд, малшад энэ хуудаһандамнай үгэ хэлэхэнь.

ТЭЖЭЭЛ. ЭРМЭЛЗЭЛ. АМЖАЛТА

Нёдондо зундаа, үнгэрһэн үбэлдөө манай колхозой һаалишад, малшад һү ехээр һааха зорилго урдаа табяад, республика дотороо социалис мүрысөө үүсхэһэнииинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Энэмнай гансахан һаалишадта бэшэ, мүн колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ тон харюусалгатай хэрэг байһан.

Зунай һарануудта үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү һааха гэһэн уялгаяа малшаднай амжалтатайгаар дүүргээд, мүрысөөгөө саашань үргэлжэлүүлхэ, үбэлжэлгын 7 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1250 килограммһаа бага бэшэ һү һааха гэһэн уряатайгаар республикынгаа һаалишад, малшадта хандаа һэн. Манайхилай уряа бэшэг хаа хаанагүй дэмжэгдэһэн байна. Мүнөө үедэ энэ мүрысөөнэй дүн сэгсэлхэ саг ерэнхэй.

Үбэлжэлгын 7 һарын туршада (октябриин 1-һээ майн 1 хүрэтэр) колхозой үнеэн бүриһөө 1294 килограмм һүн һаагдаа. Тэрэ тоодо Доодо-Бүхэнэй һаалиин фермын коллектив (даагшань Д. Бальчинова) үнеэн бүриһөө 1318 килограмм һү һаажа, колхоз дотороо эрхимлээ. Харганаагай фермынхин (даагшань О. Гармаева) энэ үедэ үнеэн бүриһөө 1280 килограмм һү һаажа, социалис уялгаяа мүн лэ үлүүлһэн байха юм.

Зун, үбэлгүй һү ехээр һааха гэжэ оролдоһоной ашаар колхознай 1968 ондо үнеэн бүриһөө 2328 килограмм һү һаагаа. Тиигэжэ 1966 онойхитой жэшэхэдэ, үнеэн бүриһөө 901 килограмм һүн ехээр абтаһан байна бшуу. Энеэнэй эсэстэ һү һааха жэлэй түсэб 123 процент дүүргэгдэжэ, гүрэндэ һү худалдаха даабаряа сентябриин һүүл багаар хүсэлдүүлһэн гээшэбди. Энэ жэлэй түрүүшын хахадай түсэб һү худалдалгаар май һарада дүүргэгдэхэ.

Манай түрүү һаалишад бүри ехэ амжалтатай. Колхозой эрхим һаалишан Пунсык Жамсаранова үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө 2071 килограмм һү һаажа, социалис уялгаяа 421 килограммаар үлүүлһэн. Энэ һаалишан 1968 ондо үнеэн бүриһөө 3285 килограмм һү абаад, ВДНХ ошожо хараха эрхэтэй болонхой. Мүн һаалишад Бутыт Найданова, Дари Ленхобоева, Любовь Собенникова, Надежда Базарова, Софья Очирова болон бусад абаһан уялгаяа холо үлүүлэн дүүргээ.

Хоёр-гурбан жэлэй урдахана бүхэли жэлэй туршада һаагдадаг һүн мүнөө гансахан үбэлжэлгын үедэ абтаһан жэшээтэй. Хайшан гээд, ямар аргаар иимэ амжалта түйлагдаа гээшэб гэжэ хүнүүд һонирхохо ёһотой. Эндэ ямаршье онсо «нюуса» байхагүй.

Эгээн түрүүн **һаалиингаа малые тэжээлээр горитой хангаһан байнабди.** Урдань зунай бэлшээриһээ үбэлжэлгэдэ ороходо үеэр гэхэ гү, али сентябрь, октябрь, ноябрь һарануудта малда шэмэтэй һайн тэжээл багаар үгтэжэ, үнеэд хожордог байһан. Энэ алдуугаа хараадаа абажа, үнгэрһэн намартаа, ногооной хагдаржа захалхалаар лэ. (августын тэн багһаа) үнеэдтэ турнепс, сентябрьһаа куузику эдюулжэ оруулһэмди. һаалиин хоёрдохи фермэ энэ шэмэтэ тэжээл шэнэ жэл гаратар тооной хэрэглэһэн байха. Тиигэжэ намарай һарануудта малаа кукурузын һүүрида, тарялан дээгүүр һайса бэлшээхынгээ хажуугаар һү дээшэлүүлдэг куузику хэрэглэһэмнай утаа һайн байлоо.

Тэрэшэлэн урда жэлнүүдтэ хабартаа ехэ һүн алдагдадаг байһан. Үнеэдэй олоор тугаллаад байһан март, апрель, май һарануудта эрид доошолдог һэн.

Мүнөө жэл энэ ушар анхарагдажа, һаамхай үнеэд хүсэд рационоор эдеэлүүлэгдэнэ. Май һарын дүүрэтэр үнеэдтээ эдюулхэ үбһэтэй, силостэй, талха тарянай зүйлтэй байнабди.

Үбэлжэлгын үедэ үнеэдтэ сүүдхын 10 гаран тэжээлэй единицэ хүртэхөөр тэжээл үгтэжэ байгаа. Жэшээнь, сүүдхэ соо үнеэн бүридэ 4 килограмм үбһэн, 20 килограмм кукурузын силос, 5 килограмм буйлуулһан һолоомон, 4 килограмм таряа талханай зүйл, 20 килограмм бардаа эдюулэгдээ. Мүнөө май һарадашье үнеэдээ бэлшээхынгээ хажуугаар үбһэ, силос, бардаа, бурдуугаар горитой эдеэлүүлнэбди.

Тэжээлэй рацион табихадаа, тэрээн соо хэды шэнээн протеин, кальци гэхэ мэтэ зүйлнүүд бииб гэжэ хаpалсаа һэмди. Бүхүүн тэжээлээ лабораторидо үгэжэ, шэмэ, шанарыень шалгуулһан байхабди. Үнеэдтэ сүүдхын 10 гаран тэжээлэй единицэ үгэжэ байхадаа, малай бэедэ шэнгэхэ 962 грамм протеин, 71,6 грамм кальци хүртөөһэн байгаабди. Тиигэжэ тэжээл хүсэдөөр, ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгдээ гээшэ. Зүгөөр саахар рацион дотор бага зэргэ дуталдаһан байха юм. Саашадаа энээндэ анхарал табихабди.

Малай тэжээлдэ саахар элбэгжүүлхын тула корнеплодууд, нэн түрүүн куузику горитой хэрэглэгдэхэ байна. Хэрбээ нёдондо тэрэниие 15 гектарта тариһан байбал, байгша ондо 20 гектарта хүргөөд, 2 гектартань рассада ургуулжа һуулгахамнай.

Һүүлэй жэлнүүдтэ үнеэдээ зундаа бэлшээхэ газараа үһэлдэг болообди. Мүнөөшье Харганаагай фермын зуһаха газарта хэдэн зуун гектар бэлшээри ундалуулагдаад байнхай.

Хоёрдохёор, **һаалиингаа үнеэдэй үүлтэр һайжаруулха гэжэ оролдогдоно.** Урзанда колхознай 98 эмэ хашарага Ивалгын турналга-үйлэдбэрилгын ажахыһаа худалдажа абаһан юм. Эдэнэй олонхинь тугаллаад, шэмэ ехэтэй байһанаа харуулаа. Тиигэжэ ашаг шэмэ багатай үнеэдые һаалиин фермэһээ холодуулха арга олгогдоһон байна бшуу.

Гурбадахяар, **һаалишад, малшаднай республикынгаа олониитын урда ехэ уялга абаһан хадаа, хэзээ хэзээнэйхиһээ эдэбхи оролдосотойгоор ажаллажа байна.** һаалишад хоорондоо мүрысэхын хажуугаар, хоёр фермымнай коллектив өөһэдөө урилдажа ажаллаһан байха юм. Мүн колхозой правлени мүрысөөнэй дүн һара бүри согсолжо, түрүүшүүлые урмашуулжа, хүдэлмэридөө ушарһан дутагдалнуудые усадхаха хэмжээ абана. Жэшээнь, байгша ондо үнеэн бүриһөө 3 мянган килограммһаа дээшэ һү һааһан һаалишан бүхэндэ алтан час, 2700 килограммһаа дээшэ — мүнгэн час, 2500-һаа дээшэ — 30 түхэригэй сэнтэй шан барюулагдахаар тогтоогдонхой.

Манай түрүү һаалишад П. Жамсаранова, Б. Содномова, Н. Базарова, Б. Найданова гэгшэд байгша ондо даалгагдаһан үнеэн бүриһөө 3000 гаран килограмм һү һаахаар шиидэнхэй. Үнгэрһэн дүрбэ һарын дүн гаргахада, колхозой һаалишад энэ жэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ һанагдана. Майн 1-нэй байдалаар колхозой үнеэн бүриһөө 841 килограмм һүн һаагдаһан байбал, түрүүшүүлнэй — 1031—1544 килограммда хүргэнхэй.

һаалиин фермэ бүхэндэ мүрысөөнэй дүн үдэр бүри гаргагдажа, олоной анхаралда харуулагдадаг гуримтай. Хэрбээ ямар нэгэн һаалишанай һү багые һаабалнь, тэрээнтэй фермые даагшанар хөөрэлдэжэ, ушар шалтагааниинь элирүүлнэ байна.

һаалишад, малшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулхада тэндэхи партийно-комсомольско бүлэгэйхид эдэбхитэйгээр хабаадана. Харганаагай фермын партийно-комсомольско бүлэгые ухэршэн Базар Ленхобоев хүтэлбэрилдэг юм.

Һү һаали дээшэлүүлхын тула үнеэдые саг соонь ороондо оруулжа, һубайруулангүй гаргаха гээшэ шиидхэхы удха шанартай гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Тиимэһээ колхозой правлени, мэргэжэлтэд фермэнүүдтээ үнеэдые искусственна аргаар ороондо оруулха пунктын хүдэлмэриие зоотехническэ эрилтын ёһоор эмхидхэхэ гэжэ оролдоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхознай урда жэлэйхиһээ 30 тугал олоор абаһан гэхэ гү, али **зуун үнеэн бүриһөө 97 тугал тулжуулһэн жэшээтэй. Байгша ондо** үнеэн бүриһөө заабол тугал абажа томо болгохо хүсэлтэйбди.

Зунай, үбэлэй сагта һү ехээр һаахын түлөө мүрысэжэ, ажалаа эмхидхэхэ талаар нилээд юумэ ойлгожо абаабди, саашанхи хүдэлмэридэмнай ехэ туһатай байхань дамжаггүй. Энэ жэлэй зунай бэлшээриин үедэ баһал оролдосотойгоор ажаллажа, үнеэдэйнгээ һү шэмэ дээшэлүүлхэ хүсэлтэйбди. Үнеэдээ уһалагдаһан бэлшээри дээрээ июниин 10-һаа июлиин 15 хүрэтэр адуулаад, гэдэргэнь үбэлэйнь байрада асаржа, ногоон конвейертэ тариһан ногоо сабшажа үгэхэ гү, али тэдэнээ таримал потоон дээрэ адуулхаар хараалнабди. Байгша ондо ногоон конвейертэ 150 гектар холисо гурбан ондоо болзорто таригдаха юм. Мүнөө түрүүшын болзорто эдюулэгдэхэ ногоон үнн таригданхай.

Һайн шанартай силос даһахын тула 100 гектарта паран сэсэг, 30 га кукуруза тариха байнабди. Паран сэсэгээ мүнөө жэл оройнюг тарижа, кукурузын хуряагдаха үеэр сабшахаар болгохо байхабди. Паран сэсэг кукуруза хоёрые холижо, силостэ дарахада һайн байна.

Тугалнуудые витаминтай һайн тэжээлээр хангаха зорилгоор энэ жэл 2 гектарта тэжээлэй морхоо тариха гэжэ хэлсэгдэнхэй.

Эдэ бүгэдын ашаар, һаалишад, малшадай эршэмтэй шангаар ажаллаһанай хүсөөр байгша ондо үнеэн бүриһөө 2500 килогрмм һү һаажа, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойе ажалай бэлэгээр угтаха гэһэн уялгаяа заабол дүүргэхэ байһандаа этигэнэбди.

Колхозой правлени, партийна бюро һаалишад, малшадай ажал хүнгэдхэхэ, һү һаалиин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха, фермэнүүдэй ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулха асуудалнуудта саашадаашье горитой анхарал хандуулха. Энэ жэлэй үбэлжэлгын эхилтэр. Доодо-Бүхэндэ оньһожоруулагдамал фермын шэнэ байра ашаглалтада оруулагдаха юм.

1969 оной ноябрь һарада болохо Колхозникуудай бүхэсоюзна съездэдэ бэлэг болгон, гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб сентябриин 1 хүрэтэр дүүргэхэ зорилготойбди, дүүргэхэшьебди.

Г. ТАРНУЕВ.
Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Б-Ж. ЦЫБДЕНОВ.
колхозой партийна бюрогой секретарь.

Б. ХАНДАЖАПОВ,
колхозой главна зоотехник.

Харганаагай фермын һаалишад(зүүн гарһаа): А. Ешнева, З. Батуева, З. Содномова, Б. Содномова, О. Гармаева (фермые д... Б. Цыретарова, Б-Н. Бадмажапова, Б. Найданова.
Б. ГЫЛЫКОВЭЙ ф...

ҺААЛИШАДАЙ ГАБЬЯА ЕХ...

Үнгэрэгшэ жэлэй май һараһаа хойшо манай колхозой һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд республика доторoo социалис мүрысөө үүсхэжэ, ажалаа нилээд урагшатайгаар ябуулаа гэжэ тэмдэглэхээр. Эндэ һү һаали дээшэлүүлхын түлөө ганса малшад оролдоо бэшэ, харин колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, тарялан, сабшалан дээрэ хүдэлдэг зон бултa тэмсэһэн байна.

Манай Доодо-Бүхэнэй фермэ колхоз, республика доторoo холо гээгдэжэ ябадаг, эмхи журам һулатай гэжэ шоо үзүүлһэнииье байха. Нёдондо зунай мүрысөөндэ Харганаагай фермынхид эрхимлэһэн юм. Харин энэ үбэлжэлгын үедэ бидэнэр түрүүлээбди.

Үбэлжэлгын долоо һарын туршада үнеэн бүриһөө 1250 килограмм һү һааха уялга абаа һаа, тэрэнээ үлүүлэн дүүргэжэ, 1318 килограммда хүргэһэн байнабди. Тиигэжэ колхозой правлениин, партийна бюрогой дамжуулгын Улаан тугта хүртэжэ. телевизор шагнал абаха болоогдоо гээшэ.

Иимэ амжалта нилээд бэрхэшээлтэй байдалда түйлагдаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Үнеэдэймнай хото хорёо хуушаржа муудашанхай. Мүнөө эндэмнай 200 үнеэдэй байха байра шэнээр баригдажа дүүрэхэеэ байна. Тиин ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулагдахаар хараалагдана.

Манай фермэдэ тэжээл буйлуулха байра үгы тооной, һаял дулаан болоһоноһоо хойшо, мартын 25-һаа хүдэлгэгдэжэ захалаа. Үбэлдөө үнеэдтээ дуран соонь силос эдюулжэ, сүүдхэдээ 3 килограмм үбһэ, мүн эды шэнээн таряа талханай зүйл үгтэжэ байгаа.

Үнеэдэй һү шэмэ дээшэлүүлгэдэ куузику угаа туһатай байгаа гэжэ хэлэлтэй. Бидэнэр сентябрь һараһаа захалаад, шэнэ жэл гаратар энэ шэмэтэ тэжээл үнеэдтээ үгэһэн байнабди. Үбэлдөө хүрэшэһэн куузику хабар болоһон хойно гэдхээгээд, үнеэдтэ үгэхэдэ мүн лэ дуратайгаар эдидэг гээшэ мэдэгдээ. Хойшодоо куузику ехээр ургуулжа абаал һаа, һү һаалияа улам дээшэлүүлжэ шадахабди гэжэ һанагдана.

Бии байгаа тэжээлээ малдаа зохидоор хубаажа үгэхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Үглөөгүүр үнеэдтэ һайхан үбһэ үгэбэл, үдэрэй 11 час багта бардаа уулгаал, үдын һаалгын һүүлээр бурдуугаа эдюулээд, үдэшэндөө силос табихада зохид һайн гэжэ мэдэгдээ.

Октябрь һараһаа хойшо үнеэдээ сүүдхэдэ гурба дахин һаажа байгаабди. һүнэй тоһолигшье яһала һайн. Мүнөө тэрэмнай 4,2 процентдэ хүрэнэ.

Фермымнай һаалишад, малшад эбтэй эетэйгээр ажаллажа гараа. Хэн нэгэнэй үбшэлөө һаа гү, али ямар ондоо шалтагаанаар ажалдаа гараагүй һаань, үнеэдыень хамта хүдэлдэг нүхэдынь һаадаг. Олон ушарта энэ намда тудадаг юм. Би өөрөө фермые даажа байхынгаа хажуугаар, һү тушаажа абдаг, тоо бүридхэдэг, үнеэдые искусственна аргаар урэжүүлдэг уялгатайб. Мүн хэн нэгэ һаалишанаймнай ажалдаа гараагүй һаань, орондонь хүдэлдэгби. Тиигэжэ үбэлжэлгын үедэ нэгэшье үнеэн һаагдангүй орхигдоогүй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ ... үнеэд һубайрхаяа боли... зуун үнеэн бүриһөө зуун... таһан байна.

Хабарай һүүл һары... байбашье, үнеэднай тэж... маггүй хангагдана. Эдеэ... лэ һүн ехэ һаагдана. Хэ... жэлэй май һарада сүүд... дэмнай 360—400 кил... һаагдадаг байбал, мүнөө ... килограмм абтана.

Фермэдэмнай залуушуу... дэг боложо байһаниинь ... Мүнөө үбэлжэлгын үедэ ш... шан Люба Собенникова ... эрхимлэжэ гараа. Мүн Га... ва, Софья Очирова, Е... ратьева, Зера Арюкина ... мэдэ ерэһээр 1—2 жэл ... башье, яһала оролдосто... лажа, дүй дүршэлтэй бо... хэ жэлдэ байдалнай бүр... һү улам ехээр һааха бай... тай.

Д. БАЛЬЧ...
Доодо-Бүхэнэй һаали...

Колхозой эрхим һаалишан П. Жамсаранова.

ХҮН БҮХЭНЭЙ ХУБИТА Б...

Малда тэжээл һайнаар эдюулээл һаа, һүн ехээр гарангүй яаха һэм гэжэ олохон хүнүүд һанадаг, хэлэдэгшье гээшэ. Теэд тэрэниие бүрин зүб гэхын аргагүй. Тэжээл һайнаар эдюулжэ байһан зарим һаалишад һү ехээр абадаг, нүгөөдэ зарим хүнүүд холо гээгдэшэдэг. Энэ юунһээ болоноб гэхэдэ, хүнүүдэй шадабари, оролдолго ондо ондоо байна ха юм.

Би үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 3285 килограмм, үбэлжэлгын үедэ 2071 килограмм һү һаагааб. Теэд энээгээрээ һанаагаа амархагүй, байгша ондо үнеэн бүриһөө адагынь 3300 килограмм һү һааха гэжэ шиидээд байнаб. Энэ жэлэй үнгэрһэн дүрбэ һарада 1544 килограмм һүн үнеэн бүриһөө абтаа гээшэ. Энээгээр бодоходо, мүнөө жэлдэ абаһан социалис уялгаяа холо үлүүлэн дүүргэхэ арга бии.

Эдэ үдэрнүүдтэ даалгагдаһан 12 үнеэдэйнгээ тус бүриһөө 10 килограмм һү һаанаб. Һаяар үшөө нэгэ үнеэмни тугаллаха. Тиигэжэ ногоон дээрэ гаратараа үнеэдэйнгээ һү шэмэ алдахагүй гэжэ оролдоноб.

— Ши, Пунсык, яагаад иимэ ехэ һү һаанаш,— гээд хүнүүд һонирходог.

Энээндэ нэгэ үгөөр харюусахын аргагүй. Үнеэдэй һү шэмэдэ олон юумэн нүлөөлдэг гээшэ ааб даа. Минии һанахада, шэнэ түрэхэ үнеэдые һайнаар харууһалжа, тугаллаһанһаань хойшо оролдосотойгоор һаажа шадабал, тиимэ үнеэн хойшодоо шэмэ ехэтэй байдаг. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай фермын тугаллаха хашарагуудые намар һаалишадта даалгажа ...

Энэ һайш... шаажа аб... гуудаа һаа... да байлга... шэмэтэй һ... дэ хүртөө...

Юрэдөө ... гана дүүр... манай һаа... сал ажалл...

Манай ... ша В. И. Л... рэһөөр 100 ... бэлэг болго... лишад аба... нэрэтэй т... дүүргэхэб...

П. ЖАМС...
1-дэхи ...

МҮРЫСӨӨНЭЙ ОХИН ДУНДУУР

ХАБАРАЙ һүүл һарын хахадлажа байха үеэр Харганаагай, Доодо-Бүхэнэй һаалиин фермэ дээгүүр ябажа, тэндэхи малшадтай хөөрэлдэһэн, ажал хүдэлмэритэйнь танилсаһан байнабди. Ябаһан лэ газартамнай һаалишад, малшад хүхюутэй зугаатай, урма баяртай байба. Тиигэншьегүй яахаб! Бүхы республикынгаа малшадай урда харюусалгатай уялга абажархёод, тэрэнээ дүүргээгүй байбал, хэды эшхэбтэр, муу байхаб. Теэд Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад, малшад абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаа бшуу.

Үглөөнэй долоон час багаар Харганаагай фермын ута сагаан байра соо ороходо, һаалишад үнеэдээ һаажа дүүргээд, дүүрэн-дүүрэн һуулга һү үргэбшэдэ үлгэнхэй һаалиин таһалга руу хойно хойноһоо гэшхэлэлдэхэнь харагдаба. Фермые даагша Ольга Гармаева һү тушаан абажа, дэбтэртэ тэмдэглэнэ. Урда үдэрэйнь гурбан һаамай һүн дүн харуулгын самбарта бэшэгдэнхэй.

— Үсэгэлдэр фермынгээ үнеэдһээ 1563 литр һү һаагаабди, һаамнай үдэрһөө үдэртэ нэмэжэ байна,— гэжэ Ольга Дабаевна баяртайгаар мэдүүлбэ.

— Бүбөөлжэн газаа бүбэнэжэ, бүсэсэ һааха сагнай болоо ха юм даа, — гэжэ тэндэ һү тушаажа байһан һаалишан Бутыт Найданова энеэбхилэн нэмэбэ.

Һайн лэ даа. Даажа байһан 12 үнеэдһээ үдэртөө 120—140 литр һү һаажа байхада урматай ха юм.

— Харагты даа,— гээд фермые даагша дүн согсолһон самбарта дүтэлбэ.—Пунсык Жамсаранова үдэр соо 140 литр, Буда-Нима Бадмажапова—134, Бутыт Найданова—126, Бутыт Содномова—118 литр һү һаана.

Хатсуу хүйтэн хабарай харалган үдэртэ үнеэн бүриһөө арба гарая литр һү һаажа байха гээшэмнай баярлахаар ааб даа.

Үнеэдэй байрада ороходо, хөбөө хобтонуудаар дүүрэн үбһэн, молигор тарган үнеэд тэрэниие аажамаар үмхэжэ, зарим нэгэниинь хушуугаараа авто-уһалуурнин оньһо даража, дуран соогоо ундаа харяана. Хажуугаарнь хамууртай транспортер һолжоржо, шабааһа шабха сэбэрлэнэ.

— Урдань энэ үедэ үбһэн гээшэ мартагдаад байгша һааб даа. Мүнөө жэл тэжээлээр элбэг ондо орогдобо гээшэ,— гэжэ түрүү һаалишан Пунсык Жамсаранова сэльхэлээ ханангяар хэлэбэ.

Үнеэд гансахан үбһэ эдеэд үнгэрнэ бэшэ, тэдэндэ үшөө буйлуулагдаһан һолоомон, бардаа, силос, талха таряанай зүйл үгтэнэ ха юм. Хажуугаарнь үдэрэй 1 часһаа үдэшын 7 час хүрэтэр үнеэд бэлшээридэ гаргагдана.

— Июниин арбаад болотор үнеэдээ энэ янзаараа эдеэлүүлхэ аргатайбди. Һүүлээрнь зунай бэлшээридэ нүүхэбди,— гэжэ фермые даагша мэдүүлбэ.

Һүеэ тушаажа дүүргэһээр һаалишад һуулгануудаа угаахаяа түсхай таһалга соо ороно. Тэндэнь томо амһарта соо халуун уһан бэлэн. Уһа гамнангүй адхажа байгаад, һаалиин амһартануудые сэбэрлэнэ.

Энэ үедэ «Молоко» гэһэн бэшэгтэй автомашина фермэдэ ерэжэ, һаалиин таһалгын сонходо зогсоно. Машинаһаа резинэ хоолой татажа, бидонууд соохи һү хэдэ минутын туршада һорожорхибо.

— Ажалнай нилээд хүнгэн болоо гээшэ ааб даа,— гэжэ олон жэлдэ һаалишанаар ажаллажа байһан Бутыт Найданова урматайгаар дуугарна. —Иигээд үнеэдээ машинаар һаадаг болоо һаа бүришье амаршахабди.

Фермын хүдэлмэрилэгшэд һү ехээр һаахые оролдохынгоо хажуугаар һайн шанартай һү гүрэндөө худалдаха гэжэ хүсэнэ. Мүнөө һүн 2-дохи зэргын шанартайгаар абтана.

«Үбэлжэлгын үедэ ... 1250 килограмм һү ... тэмсэе» гэһэн уряа ... таһалга соо үлгөөтэй ...

— Дабаан дабагдаа, ... зүнг абаха саг болоо,— ... Гармаева хэлээд, ... хуулаба.

Энэ үедэ хажууга... һаалишад үбэлжэлгын үе... түлөө яажа тэмсэһэн... оруулна хэбэртэй. Тэд... хада, үнэхөөр ямар нэг... баа дабажа, дээрэнь га... хүнүүдтэл адли үзэгдэн...

— Энэ үедэ хүн бүр... харангүй ажаллаа гэ... мые даагша захалба.— ... лаанай һаалишадшье гэх... Хүнүүднай амарха гээш... ажаллажа гараа.

Баяр баясхалан хү... Эдэнэр үнеэдээ сүүдхэдэ... алгадгүй һаажа, үбһэ ... жэншэдгүй үгэжэ яба...

Удаань Доодо-Бүхэнэй ... фермэдэ хүрэжэ ерэхэд... баһал тобир тарган үн... рaa голииллдожо хо... үедэ гороһоо бардаа зөө... машина фермын хорёо ... шалгаа түмэр ехэ бааг сэ...

Бардаа эдижэ һураш... амтан эдеэнэй үнэр аба... нэлдэжэ, хашаагайнгаа ... үлылдэнэ.

— Бү яарагты, таа... һаа холо ошохогүй,— г... залуу һаалишан Люба ... үнеэдээ эдеэлүүлхые бэл...

Кировэй нэрэмжэтэ кол... фермэдэ хүрэжэ, ажал... ноорнь уулзахада, тэдэн... риг түгэлдэр, саашадааш... һаахын түлөө тэмсэхэ ... дүүлбэ. Иимэ бэрхэ хүнүү... дабаа дабаха шадалтай ... даа һэн.

Б. ГЫЛ...

Колхозой Доодо-Бүхэнэй фермын һаалишад: В. Арюкина, С. Очирова, В. Бальчинова, Г. Исакова, Е. Кондратьева.

ЕРЭЭДҮЙН КОММУНИСТНАР

…алта совет үхибүүд энэ …шэн долоодохи хабараа … байна. Энэ үдэр совет …э хүндэтэйгөөр һанагда…бэл. мүнөө үеын совет …а шахуу улаан галстук …ер ябаһан үе сагаа һа…им. Улаан галстук зүү…скэ организациин гэ…одоо, оронойманай эдир …а түрүүнээ В. И. Лени…э сурталай үг удхада …коммунизм байгуулха …гожо эхилнэ.

…эй эмхидэл — комму… хүмүүжүүлхэ эрхим …В. И. Ленин үшөө 1919 …һэн. Агуехэ Ленинэй, …партиин эдэбхи үүсхэ…олгогдоһон, комсомолой …доро ябадаг пионерскэ …мүнөө 24 миллион эдир …е нэгэдүүлнэ.

…э организаци бүхы ү…үүдэй туршада Ком…иин эсэгэ ёһоной анха…го доро хүгжөө. Манай …тэ ехэ ажал ябуулаг… Крупская, М. И. Кали…Э. Дзержинский, М. И. …С. М. Киров, В. В. Куй…н бусад пионернүүдэй … һургаал боломоор за…хяа заабаринуудые үгэдэг байһан юм.

40 жэлэй ойн баярта үдэр пионерскэ организацида Ленинэй орден барюулха зуураа, Л. И. Брежнев иигэжэ тэмдэглээ һэн: «Энхэрэн дурладаг эхэ мэтэ, үхибүүдэй элүүр энхэ байхын ба тэдэниие хүмүүжүүлхын тула парти хүсэ шадалаашье, зөөришье гамнадаггүй. Шуургата жэлнүүдэйшье үедэ энэ анхарал оролдолгоёо һуладхааггүй. Үхибүүдэй хүгжэхэ, хүмүүжэхэ иимэ һайхан арга боломжо имагтал социализмын илаһан орондо байжа болохо юм».

Пионерскэ организациин бүхы хэрэгүүдые хүтэлбэрилхыень парти комсомолдо даалгаһан байна. 1922 оной майн 19-дэ РКСМ-эй Бүхэроссиин хоёрдугаар конференци пионерскэ организаци бии болгохо тухай тогтоол баталан абаһан юм. Тиигэжэ 1922 онһоо майн 19-нэй үдэр Бүхэсоюзна пионерскэ организациин мүндэлһэн үдэр гэжэ тоологдодог болоо.

Буряад орондо пионернүүдэй түрүүшын отряд 1923 оной апрель соо бии болоһон. Дээдэ-Үдэдэ (мүнөөнэй Улаан-Үдэ) бии болгогдоһон тэрэ отрядые РКСМ-эй губкомой инструктор Мила Славнина эмхидхэһэн юм гэхэ. Түрүүшын вожатануудаар Газис Урманчеев, Феня Ершова гэжэ хоёр нүхэд хүдэлөө. Хэрбээ 1923 ондо Буряадта 160-һаа олон бэшэ пионернүүд тоологдодог байһан һаа, мүнөө тэдэнэй тоо 27 мянгаһаа дээшэ гаратараа ургаа.

Эдир пионернүүд эгээл түрүүшынгээ үдэрһөө эхилжэ, ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаададаг байгаа. Хүдэлмэришэдэй коллективүүдтэй холбоо барисаа байгуулдаг. фабрика, заводуудай революционно түүхэ шудалдаг, улаанармеецүүдтэй нүхэсэдэг, армида бэлэг болгон дайшалхы моридуудые бэлдэдэг. «Ажалда ба Эхэ ороноо хамгаалха хэрэгтэ бэлэн бай» гэһэн тэмдэг зүүхэ эрхэ олохын түлөө тэмсэдэг һэн.

Дайнай үеэр дэлгэрһэн эдир тимуровецуудай хүдэлөөн тухай хэн мэдэхэгүйб! Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуехэ дайнай жэлнүүд эдир пионернүүдтэ алишье талаһаань шалгалта боложо үгөө. Дайнай дүлэн соогуур хэдэн олон эдиршүүл баатаршалгын габьяа гаргадаг һэн. Олониинь орден хайрада, зариманиинь Советскэ Союзай Герой гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Гансахан Ленинградые хамгаалалсаһанай түлөө медаляар 15 мянган, Москвае хамгаалһанай түлөө медаляар 20-оод мянган үхибүүд шагнуулаа.

Буряад оронойшье эдиршүүл лениншүүд гэһэн нэрээ нэрлүүлээ һэн. Хото, хүдөөгэй пионернүүд һайн һурахынгаа хажуугаар һургуулиингаа байшангуудые өөһэдөө заһабарилдаг, түлеэгээ бэлдэдэг, эжынэртэеэ, эгэшэнэртэеэ хамта колхозой тарялан, сабшалан дээрэ хүдэлдэг, түмэрэй хаядаһа сутлуулдаг, фронтовигуудай бүлэнэртэ туһалдаг байһан юм. Гадна «Буряад-Монголой эдир патриот» гэжэ танк бүтээлгэндэ 122 мянган түхэриг мүнгэ суглуулаа.

Жараад онуудай эдиршүүл ахамад үеынхидэйнгөө ажалай болон дайшалхы ёһо заншалые үргэлжэлүүлһээр. Манай ороной мүнөөдэрэй пионернүүд һонин ажабайдалтай: коммунис ажалай бригадануудтай бүхэ барисаатай. Завод соогуур пионернүүдэй ябахые хараад гү, али пионернүүдэй сборнууд дээгүүр томо заводой хүтэлбэрилэгшын үгэ хэлэхые шагнаа һаа, мүнөө хэншье гайхахагүй.

Мэдэгдээгүй баатарнуудай нэрэ элирүүлхын тула эдиршүүл горитой юумэ хэнэ. Ажалай, дайшалхы, революциин алдар солото газарнуудаар олон пионернүүдэй болон һурагшадай хабаадалгатайгаар аяншалганууд гурбан жэлэй туршада хэгдэжэ байна.

Манай республикын һургуулинуудта дайшалхы алдар солын зуугаад гаран булангууд, музейнүүд нээгдэнги, Совет Армиин эдир ханинарай клубууд эдэбхитэйгээр хүдэлдэг. «Зарница» гэжэ сэрэгэй, спортивна удхатай бүхэсоюзна нааданда 100 мянгаад шахуу эдир армеецүүдые нэгэдүүлһэн 150-аад батальон хабаадаа. Кабанскын аймагай эдир армеецүүд һайн дүн харуулаа. Улаан-Үдын Железнодорожно, Советскэ районуудай пионернүүд сэрэгэй ба техническэ һайн бэлэдхэлтэй байба. Эдэ үдэрнүүдтэ Буряадай пионернүүд бүхы совет арадтаяа хамта В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэжэ байнхай. Нёдондо вождиин алдарта ойдо зорюулһан, эрхим пионерскэ дружина элирүүлхэ зорилготойгоор Республиканска харалга-конкурс соносхогдоо һэн.

Эрхим һуралсал, жэшээтэ һайн журам заршам, В. И. Ленинэй болон бусад революционернүүдэй ажал ябуулгын жэшээ дээрэ бэеэ хүмүүжүүлгээр юун хэгдэхэб гэһэн асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэг Буряадай пионерскэ организациин шухала зорилго болоно.

В. И. Ленинэй алдарта ойдо бэлэдхэл пионерскэ дружинануудай ажал ябуулгын удхые үргэдхэн, һонин болгоо. Һургуулинуудта пионернүүдэй гараар В. И. Ленинэй булангууд, музейнүүд эмхидхэгдэнэ. Тэндэ ехэ һонин ажал ябуулагдана, үхибүүд Ильичэй намтарһаа олон юумэ мэдэжэ абадаг. Жэшээнь, Улаан-Үдын 3-дахи һургуулиин пионернүүд «Ильичэй захяагаар» гэһэн экспедицидэ хабаадалсана. «Н. К. Крупская — В. И. Ленинэй үнэн нүхэр», «Ленинэй орден—туггамнай» гэһэн конференцинүүдые үнгэргөө. Нэгэдэхи интернат һургуулиин, Усть-Баргажанай дунда һургуулиин болон бусадай ленинскэ музейнүүд һонирхолтойгоор ажалаа ябуулна. Олон һургуулинуудай һурагшад ута амаралтануудайнгаа үедэ Ленинэй байһан нютагуудаар аяншалдаг байна.

Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн нютагаархидайнгаа—Борсоевой, Орешковэй, Жанаевай, Тулаевай, Чертенковой болон бусад баатарнуудай нэрые хэн мэдэхэгүйб! Республика доторнай тэдэнэй нэрые абаһан отрядууд, дружинанууд олон.

Һаяын үдэрнүүдтэ манай республикын пионернүүд суута летчик, Советскэ Союзай Герой, Улаан-Үдэдэ ажаһууһан П. Т. Харитоновтой уулзажа хөөрэлдөө.

Даманска арал дээрэ эрэлхэг зоригоо харуулһан нютагаархидаймнай жэшээ манай эдиршүүлые һайн һайхан үйлэ хэрэгүүдтэ зоригжуулна. Хитад нохосуудта хорлуулжа, баатарай үхэлөөр алдалһан Виктор Гаврилов, Николай Петров гэгшэд зургаа-долоон жэлэй саада тээ хүзүүндээ улаан галстугтай ябаһан юмэл! Тэдэнэр ондоо хүбүүд, басагад шэнги, Пионернүүдэй байшан руу кружогто гүйлдэжэ ерэдэг һэн...

Манай эдирхэн хүбүүд, басагад ажалһаашье тунхаридаггүй, шадаха зэргээрээ түрэл колхоз, совхозуудтаа туһалдаг, түмэрэй болон саарһа-гуурһанай хаядаһа суглуулжа, промышленностиин үйлэдбэридэ олзо нэмэри олгодог.

Хэды олон һурагшадай бригаданууд зундаа сабшалан, огород дээгүүр хүдэлдэг бэ! Гансахан Сэлэнгын аймагта һурагшадай 28 бригада зун бүри эмхидхэгдэдэг. Нёдондо жэлдэ тэдэнэй хүсөөр 3425 центнер үбһэн абтаа, 6514 килограмм нооһон хайшалагдаа, 354 гектарһаа хартаабха хуряагдаа, 900-гаад гектар нуга сэбэрлэгдээ, 370 тонно түмэрэй хаядаһа суглуулагдажа тушаагдаа, 10 мянган модоной сагдуулханууд һуулгагдаа. Һурагшадай тус бригадануудта олон пионернүүд хабаадалсаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Мүнөө бэеэ һорижо, ехэ хэрэгүүдтэ бэлдэжэ байһан эдиршүүл хэдыхэн жэлэй үнгэрхэдэ, ажабайдалай үргэн замда гараха. Булта улаан билет гартаа бариашьегүй һаа, пионернүүдэй зэргэдэ ябахадаа, сэдьхэлдээ бадаргаһан һайхан дүлэниинь хэзээдэшье залирхагүй. Тиимэл хадань пионернүүдые бидэ ерээдүйн коммунистнар гэжэ нэрлэнэбди!

Р. ГАРМАЕВ,
ВЛКСМ-эй обкомой секретарь.

Н. К. КРУПСКАЯ ПИОНЕРНҮҮД ТУХАЙ

(Д У Р С А Л Г А)

…саада тээ Буряад-Мон…нарай техникумдэ хү…дам, республикын Ара…эй комиссариат мэргэ…лүүлхэ гурбан жэлэй …рахыем Москва эльгээ… Тэрэ курсада һуража …, тэрэ үедэ РСФСР-эй …наркомоор хүдэлжэ …В. Луначарский совет … зорилгонууд тухай. …кая һургуулинуудтахи … болон хүмүүжүүлгын … шанарые дээшэлүүл… пионерскэ организациин … лекцинүүдые уншадаг

… Константиновнагай … бидэндэ тон ойлгосотой, … зүрхэнэй хөөрэлдөөн мэтээр һанагдагша бэлэй. Бишыхан хүбүүд, басагад һургуулида һураха үедөө ажалда дүршэхэ зэргэтэй гэжэ тэрэ ходо хэлэдэг һэн. Хаанашье ябахадаа үхибүүд хүбсаһа хунартаа нарин нягтаар хандадаг, гэртээ үглөөгүүр унтарияа хуряадаг, гэр соохёо сэбэрлэжэ шададаг байха зэргэтэй гэжэ Надежда Константиновна бидэниие һургадаг юм һэн. Һуралсалай ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхэ хэрэгтэ пионерскэ организаци илангаяа ехэ үүргэтэй байха ёһотой гэдэг һэн. Юундэб гэхэдэ, эдиршүүлэй зүрхэндэ эдэбхи үүсхэлэй галхан ходо носожо ябадаг, тиимэһээ тэрэ галханиень дээрэһээнь даража һүнөөнгүй, зүб тээшэнь ниэглүүлбэл, тэдэшни хадые урбуулжа хаяха гэгшэ һэн.

Н. К. Крупскаягай заадаг байһанай ёһоор, өөрынгөө эмхиие пионернүүд өөһэдөө хүтэлбэрилхэ зэргэтэй. Лекци уншажа байтараа, бага наһаяа дурсаад, тэрэнээ мүнөө сагай (хорин табан ондо болоһон ушар тухай хэлэгдэнэ) эдиршүүлэй байдалтай зэргэсүүлжэ үзэдэг бэлэй. Тиигэжэ байтараа, В. И. Ленинэй балшар наһан тухай хөөрэшэхэ. Юрэдөө, Надежда Константиновнагай хэлэжэ, хөөрэжэ байхадань, бидэнэй дундаһаа хэншье һанаа амархаар шагнадаггүй, булта сэдьхэлээ долгисон һуудаг бэлэйбди.

Мүнөө, дүшөөд гаран жэлэй үнгэрөөшье һаа, тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүд үсэгэлдэр дуулаһан мэтэ һанагдадаг. Надежда Константиновнагай Ильич багшын эдирхэн ашанарта хизааргүй ехээр этигэдэг байһыень һанадагби. Тэрэ этигэлыень совет пионернүүд 47 жэлэй туршада харюулжа ябана бшуу.

А. ЧАЙВАНОВА,
РСФСР-эй һургуулинуудай габьяата багша, тусхайта пенсионер.

…э бэлдэлгэ. **А. КНЯЗЕВАЙ фотоэтюд.**

МАНАЙ БИБЛИОТЕКЭ—АЛДАРТА ОЙДО

Бүхы манай орон дотор Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэл эдэбхитэйгээр ябажа байна. Республиканска хүүгэдэй библиотекэшье энэ бэлэдхэлдэ оролсонхой.

Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд эдир уншагшадта Ленин тухай ном дурадхажа, тэдэниие һонирхуулхаһаа гадна, хэдэн ондоо стендүүдые хэжэ, выставкэ эмхидхээ. Саг үргэлжын иимэнүүд выставкэ бии. **«Ильичэй бага наһан», «Үгы, бидэ ондоо замаар ябахабди», «Ленин—Октябриин вождь», «Ленин—Совет гүрэниие толгойлогшо», «Ильичэй захяа заабаринууд».** Эдэ выставкын дэргэдэ номуудай шэнжэлэл хэгдэдэг, хөөрэлдөөнүүд, шанга уншалганууд үнгэргэгдэдэг. Үхибүүдэй үзэмжэдэ «Ленин бишыхан байхадаа» гэһэн альбом хэгдээ.

Тэрээнһээ гадна манай библиотекын хүдэлмэрилэгшэд һургуулинуудаар ябажа, Ленин тухай номуудаар литературна викторинануудые үнгэргэдэг. Жэшээнь, тэрэ зорилготойгоор ахалагша библиотекарь В. Н. Толстоброва, таһагые даагша Л. В. Щепина болон бусад нэгэдэхи, хоёрдохи, гурбадахи һургуулинуудай 4-дэхи классуудта айлшалаа. Олон үхибүүд асуудалнуудта зүбөөр харюусаа. Гэбэшье, зарим үхибүүд номуудай удхые гүнзэгыгөөр ойлгонгүй гарашана гэжэ викторина харуулаа. Жэшээнь, хүнгэн гэжэ һанахаар иимэ асуудалнуудта зарим үхибүүд харюусажа бираагүй:

1. В. И. Ленин хаана түрүүшынгээ сүлэлгэдэ байгаа һэм? Юунэй түлөө Ленин сүлэлгэдэ эльгээгдээ һэм?

2. Хэзээ, юунэй түлөө Ленин Шушенскдэ эльгээгдээ **һэм? Хэды шэнээн саг соо тэндэ байгаа һэм?**

3. Кржижановский, Бонч-Бруевич тухай юу мэдэхэбта?

Ленинтэй хамта хүдэлһэн нүхэд тухайнь номуудые уншуулха ёһотойбди, уншуулнабди. Тиимэһээ эхин классуудта һурадаг үхибүүдэй ном уншажа байхадань туһалыт гэжэ багшанарта, хүмүүжүүлэгшэдтэ, түрэлхидтэ ханданабди.

Мүн номоор хангалтын таһагай хүдэлмэрилэгшэд эхин классуудта һурадаг хүүгэдтэй Лениндэ зорюулһан утреннигуудые үнгэргэдэг юм. Тэндэ библиотекарьнүүд Ленин тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, тиихэдэ үхибүүд шүлэг хэлэдэг, дуу дууладаг. Хөөрэлдөөнүүдэй үедэ В. И. Ленин тухай диафильмнүүд харуулагдадаг.

Хангалгын таһагайхид 5—8 классуудай һурагшадта тааруулһан выставкэ эмхидхэдэг. Мүнөө үень «Владимир Ильич Ленин (1870—1970)» гэһэн выставкэ хүдэлнэ. Тэрэ иимэ бүлэгүүдһээ бүридэнэ:

1. В. И. Ленинэй балшар ба эдир наһан.
2. В. И. Ленинэй революционно ажал ябуулгын эхин.
3. В. И. Ленин—революционно марксис партиие байгуулагша.
4. В. И. Ленинэй сэсэн мэргэн заабаряар.
5. Дурдалгануудһаа.

Тэрэнэй дэргэдэ баһал шэнжэлэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд хэгдэдэг.

Анкетированиин таһагай хүдэлмэрилэгшэд ехэ ажал ябуулна. 5—6-дахи болон 7—8-дахи классуудта зорюулһан анкетэнүүд табигдаа. Тэдэнэй заримыень дурдабал:

5—6-дахи классуудта

1. В. И. Ленинэй абари зангай али талыень бидэ ехээр сэгнэдэгбибди?
2. В. И. Ленин хэзээ революционно хэрэгтэ бэеэ бэлэдхэжэ эхилээб?
3. Ямар нютагуудта В. И. Ленин ажаһуугааб, хүдэлөөб?
4. В. И. Ленин залуушуулда юун гэжэ захяа һэм?

7—8-дахи классуудта

1. «Үгы, ондоо замаар бидэ ябахабди»,— гэжэ Ильич хэзээ хэлээ һэм?
2. В. И. Ленин хэзээ ёһотойгоор революционно ажал ябуулгаяа эхилээ һэм бэ?

Анкетын асуудалнуудта үхибүүд юрэнхыдөө зүб харюусаа. Зүгөөр анкетын асуудалнуудта харюусажа шадахын тула үхибүүд В. И. Ленин тухай номуудые олоор уншаа.

В. И. Ленин тухай тематическа хөөрэлдөөн үнгэргэгдэнэ:

1). Володя Ульяновай үхибүүн наһан.
2). В. Ульяновай номой таг.
3. В. Ульянов—гимназист гэхэ мэтэ.

Мүнөө библиотекэдэ Ленинскэ булангай эмхидхэл дүүргэгдэжэ байна. **«В. И. Ленинэй залуушуулда үгэһэн захяа» гэһэн плакат, «В. И. Ленин хаана, хэзээ хүдэлөө һэм»** гэһэн карта, **«Ленин тухай юу уншахаб»** гэһэн дурадхагдаһан литературын список, номууд тухай һанамжаяа бэшэхэ альбом тэндэ табигдаа.

«Маркануудай ленининана» гэжэ альбом һаяар хэгдээ.

Тэрээнһээ гадна библиотекын хүдэлмэрилэгшэд хүмүүжүүлэгшэдэй, багшанарай, пионервожатануудай урда В. И. Ленин тухай лекцинүүдые ходо уншажа байдаг.

Е. ХАЗАГАЕВА,
республиканска хүүгэдэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэ.

…ОНДО АЖАЛШАДАЙ АМАРАЛТА БА …ОРНО ЭМШЭЛГЭ ЭМХИДХЭХЭ ТУХАЙ

Москвада пресс-конференци болобо

…санаторно-курортно эмхи …амаралтын байшангуудта … шахуу хүн, тэрэ тоодо …ай харьяата пионернүү…удта, 7 миллион үхи… юм.

…н тухай ленинскэ декре… 50 жэлэй ойе байгша … совет олониитэ тэмдэг…лайн эрьеэр, Кавказда …ашуулай, хаашуулай, … помещигүүдэй, капита…ой гоо дачанууд болон … жэлэй саана ажалша…эмшэлүүлхэ газарнууд … Харин жэл тухай бо… Ленинэй үүсхэлээр Пет…енный гэжэ арал дээрэ …ой амарха түрүүшын …эмхидхэгдээ бэлэй. Эндэ …н хүдэлмэришэдтэй уул…лдөө, Владимир Ильич …бүүд тухай хөөрэһэн …ай һайшаалтай ехэ хү…н болоо. Граждан дай…ень амаралтын олон …нгуудые барихабди гэ…шадтэ хөөрэһэн юм. … һайхан хүсэл эрмэл… дээрээ бэелүүлэгдээ …үхэтэ удха шанартай …рой—В. И. Ленинэй … жэлэй ойн урдахана …этэйбди. Ехэ зоной … 5 мянга шахуу сана…н байшангууд болон …гэн доро 800 мянга …е абажа шадаха байна. …курортно эмшэлгын …амаралтын байшангууд… СССР-эй бүхы ажал…хой. Санаторинууд, …шангуудта ошохо пу… 80 үлүүтэй процент …инүүдһээ түлөөһэгүй… путевконуудай бүхы …тыень түлэхөөр үгтэ…ушарта профсоюзуудай …торидо ошохо хүнүү…аргаша түлэдэг.

… санаторидо эмшэлүүл… анхарал хандуулаг… оронойсанаторно-ку…н ёһо гурим эрдэм …холбоотой. Орон до… филиалнууд, лабора… курортологиин ба фи… 13 институт тоологдоно.

… байшангууд, курортно …уд, клубууд, бассей… бусад барилганууд… олоор бодхооно. Жэшээлхэдэ, Одессэдэ дүрбэ мянган хүнэй амарха «Куяльник» гэжэ пансионат, «Трускавецтэ» 4 мянган хүнэй амарха, Куйбышевска далай дээрэ 2 мянган хүнэй нэгэн доро амарха амаралтын байшан, Сибирьтэ, Дунда Азиин республикануудта, Хабаровска ба Приморско хизаарнуудта амаралтын олон байшангууд баригдажа байнхай. Байгша ондо санаторинууд, курортнууд 23 мянган хүниие нэмэжэ абахаар байрануудаа үргэдхэхэ юм.

Манай орон доторхи туризм хүн зоной амарха нэгэ шухала зүйл болонхой. Бүхэсоюзна аяншалгын замаар (бүхыдөө орон дотор 200 шахуу маршрут бии) 400 мянган туристнууд ябажа гараха. Областьнууд, хизаарнууд, республикануудай туризмын советүүдэй эмхидхэһэн нютаг нютагай маршрудаар 5 миллион үлүүтэй хүн гараха.

Совет ба хариин журналистнуудта зорюулан СССР-эй МИД-эй Хэблэлэй таһагай майн 14-дэ эмхидхэһэн пресс-конференци дээрэ ВЦСПС-эй секретарь С. А. Шалаев энээн тухай хэлээ. Пресс-конференциин түгэсхэлдэ ВЦСПС-эй секретарь, ВЦСПС-эй аппарадай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд корреспондентнүүдэй олон асуудалнуудта харюусаа.

(ТАСС).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кабанскын аймагай Сэлэнгын ЦКК-гай уран һайханай бүлгэмэйхид хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэжэ байна.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО — ХИЛЫН СААНАҺАА

Польшодохи „Ленинскэ жэл"

ВАРШАВА. (ТАСС). Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдан Польшын Арадай Республикада «Ленинскэ жэл» үнгэргэгдэжэ байна. Бүхы орон дотор Советскэ Союз тухай эрдэм мэдэсын курсанууд нээгдэжэ эхилбэ. Эдэ курсануудта һураха арадай Польшын эрхэтэд аха дүү ороной ажабайдалтай, Ленинэй агуехэ үзэл сурталые дэлхэй дээрэ анха түрүүн бэелүүлһэн тэрэнэй арад зонтой бүри дүтөөр танилсаха юм.

Урда Вьетнамай патриодуудай добтолго

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд майн 11-һээ 13 хүрэтэр американ-сайгоной армиин шэбээлһэн хори гаран бэхилэлтэнүүдтэ добтолго хээ гээд, Сүлөөрэлгэ гэжэ агентствын мэдээсэлые баримталан, Вьетнамай информационно агентство дамжуулна. Тхуа-Тхиен гэжэ гансал провинциин хадалиг районуудта патриодууд американ сэрэгшэдэй хоёр батальониие бута сохёо. 9 вертолёдые, 1 реактивна истребителиие буудан унагаагаа.

Лонгкхань провинциин нэгэ райондо болоһон дайн байлдаанай үедэ сүлөөрэлгын армиин отрядууд сэрэгэй 60 машина, 6 вертолёдые үгы хээ гү, али гэмтээгээ, дайсанай олон тоото солдадуудые хүлһөөнь буулгаа, горитой буу зэбсэг дайлан абаа.

Кандидадуудай список баталагдаа

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин Конституционно совет ороной президентын тушаалда хуулита кандидадуудаар долоон хүниие баталһан байна. Эдэ хүнүүд Франциин конституциин ёһото эрилтэнүүдтэ таараха юм.

Конституционно Соведэй баталһан кандидадуудай списогто Жорж Помпиду, Ален Поэр, Жак Дюкло, Гастон Деффер, Луи Дюкатель, Мишель Рокар, Ален Кривин гэгшэд ороно. «Журналь офисьельдэ» энэ списогэй тунхаглагдахалаар ороной президентые һунгаха һунгуулиин хүдэлмэри эхилбэ. Һунгуулиин хүдэлмэри майн 30-най хахад һүни дүүрэхэ байна.

Президентые һунгаха түрүүшын шата июниин 1-дэ үнгэрхэ юм.

ЭЛИТЭ ЕХЭ ШЭНЭ АМЖАЛТА

ПАРИЖ. (ТАСС). «Венера-5» гэжэ түбинүүд хоорондын совет автомат станциин Үүрэй солбоной агаарта аали намдуугаар ороһон тухай ТАСС-ай мэдээсэлые Франс Пресс агентство абан сасуугаа тарааһан байна. Франциин радио ба телевидени энэ мэдээсэлые өөһэдынгөө һүүлшын һонинуудай программанууд соогоо дамжуулаа.

ЛОНДОН. (ТАСС). «Венера-5» гэжэ түбинүүд хоорондын совет автомат станциин Үүрэй солбоной агаар руу аали намдуугаар ороһон тухай Англиин радио ба телеграфна агентствэнүүд мэдээсээ. «Венера-5» ба «Венера-6» гэжэ түбинүүд хоорондын совет станцинуудай ниидэлгэ хадаа «замбуулинай дайдые шэнжэлхэ талаар элитэ ехэ туйлалтануудай нэгэниинь боложо магад. Энэ туйлалта хадаа Наранай системые шэнжэлхын тула шэнэ арга боломжонуудые нээжэ үгэнэ» гээд Ассошиэйшн Пресс агентствын научна шэнжэлэгшэ А. Браун онсолон тэмдэглэнэ.

РИМ. (ТАСС). «Венера-5» гэжэ түбинүүд хоорондын совет автомат станци Үүрэй солбоной агаарта аалин намдуугаар буугаа. «Венера-6» гэжэ нүгөөдэ совет станци аяар холын юртэмсэдэ дүтэлжэ ябана».—гэжэ ТАСС-ай мэдээсэлые баримталан Италиин радио соносхоо.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Түбинүүд хоорондын совет станци аяншалгаяа дүүргээд, Үүрэй солбоной агаар дайдада аали намдуугаар бууба».—гэжэ «Сахилгаан» гэһэн тэмдэгтэй телеграмманууд соогоо Америкын телеграфна агентствэнүүд майн 16-да мэдээсээ.

«1967 оной октябрьда совет эрдэмтэд мүн лэ иимэрхүү баатаршалга гаргаа һэн,—гэжэ ЮПИ агентствын Москвада байдаг корреспондент бэшэнэ.— Тиихэдэ Үүрэй солбондо «Венера-4» гэжэ станци зөөлэхэнөөр бууһан юм. Энэнь Үүрэй солбониие шэнжэлхэ талаар Холбоото Штадуудта орходоо Советскэ Союзай сохом түрүү ябаһыень гэршэлээ.

„Листы" ба „Репортер" гэжэ еженедельнигүүд хоригдоо

ПРАГА. (ТАСС). Хуулита гуримаар эндэ мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, зохихо хуулиие үндэһэ баримта болгон, Чехиин хэблэлэй ба информациин управлени «Листы» ба «Репортер» гэжэ хэблэлнүүдые бүридхэлдэ абаха тухай тогтоолые болюулха гэһэн шиидхэбэри абаа. Тиигэжэ эдэ еженедельнигүүд хэблэгдэхэеэ болибо гэжэ шиидхэбэри соонь хэлэгдэнэ.

Энээнһээ гадна, «Пламен» гэжэ Чехословакиин уран зохёолшодой холбооной һара бүри гаргадаг журнал, «Свет в образах» гэжэ Чехословакиин журналистнуудай холбооной долоон хоног соо нэгэ удаа гарадаг журнал, «Мы-69» гэжэ хүүгэдэй ба залуушуулай организацинуудай нэгэдэлэй журнал гурба һараар гаргагдахаяа болибо.

Эдэ хэблэлнүүд хадаа бүридхэлдэ абаха гүйлтатайгаар хэблэгшэдэйнь бариһан мэдүүлгэ соо хэлэгдэһэн үзэл сурталай-политическа программаһаа хадуураа, тиигээд иимэ шиидхэбэри абтаа.

Чехиин хэблэл ба информациин управлениин абаһан хэмжээ ябуулганууд тухай Чехиин Социалис Республикын правительствада мэдээсэгдээ. «Эдэ хэмжээ ябуулгануудыень правительство һайшаалтайгаар хүлеэн абаа».

Ямаршье үрэгүй хэлсээнүүд

ВАШИНГТОН. (ТАСС). «Интернэшнл петролеум компаниин» предприятинуудые национализацилгатай холбоотой асуудалнуудаар Перугай делегациин ба США-гай түлөөлэгшэдэй хоорондо Вашингтондо болоһон хэлсээнүүд ямаршье үрэ дүнгүйгөөр дүүрэбэ. Пресс-конференци дээрэ гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Карл Барчын мэдээсэһэнэй ёһоор, уулзалгада хабаадагшадай өөһэдынгөө правительствануудта түсхай элидхэлнүүдые хэһэнэй һүүлээр лэ Лимэдэ эдэ хэлсээнүүд дахинаа боложо магад.

Майн 16-да Перугай делегаци Вашингтонһоо мордоһон байна.

Суэцкэ канал дээгүүр буудалдана

КАИР. (ТАСС). Майн 15-най бүхэли үдэр Суэцкэ канал шадар буу шуугай абяан замхаагүй.

ОАР-ай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, Деверсур, Исмаилия, Эль-Балах, Эль-Кантара, Эй-Тина городууд шадар, мүн Порт-Фуад городһоо зүүн тээгүүр буудалдаан эхилһэн юм. Хоёр талаһаа артиллериин ба танкнуудай хабаадалгатайгаар болоһон буудалдаанай эсэстэ израилиинхид нилээд олон сэрэгшэдээ, техникээ алдаһан байна гэжэ энэ түлөөлэгшэ мүн лэ тэмдэглээ.

Гвинейн трибуналай шиидхэбэри

КОНАКРИ. Өөрынгөө революционно трибунал болгон хубилгаһан Революциин национальна Соведэй онсо пленум правительствада харша хэрэг үйлэдэһэн Гвинейн дээдэ тушаалта бүлэг чиновнигууд болон офицернүүд тушаа шиидхэбэри гаргаба. 13 хүн толгойгоо саазалагдаха болобо. Юһэн хүн бүхы наһан соогоо түрмэдэ хаагдахаар шиидхэгдээ.

(ТАСС).

АЖАЛ БА КАПИТАЛ

Капиталай оронуудта ангиин тэмсэл үргэлжэлһөөр. Ажаллаха эрхэ байдал һайжаруулга, салин хүлһэ дээшэлүүлгэ, профсоюзуудай эрхэ үргэдхэлгэ ба сахин бэелүүлгэ — эдэ бүгэдэ ажалшадай гол эрилтэнүүд болоно.

ЭДЭ ҮДЭРНҮҮДТЭ БҮХЫ ИТАЛИ ДОТОР ОЛОНИИТЫН ЗАБАСТОВКО БОЛОЖО БАЙНА. Эзэд баяшуулай элдэб аашануудта эсэргүүсэн хэдэг тэмсэлээ улам шангадхаха гэһэн уряатайгаар Римэй болон Лацио областиин ажалшадай Италиин бүхы ажалшадта хандаһан хандалгые «Унита» газетэ тунхаглаба.

«Ажалһаа гаргалгые болюулха! Дарлан мүлжэлгэдэ эсэс табиха!»— иимэ лозунгнууд доро Римэй полиграфическа комбинадай таба мянга хахад хүдэлмэришэдэй жагсаал үнгэрөө. Томо томо профсоюзна нэгэдэлнүүдэй уряагаар хүдэлмэришэд 24 часай забастовко хээ. Миланда машина бүтээдэг заводуудай 12 мянган ажалшад забастовко хэжэ байһаар. Помещигүүдэй харата аашануудые буруушааһан хүдөөгэй ажалшад Пезаро городто горитой ехэ забастовко хээ. «Иьяджо» гэжэ судна бүтээлгын предприятиин 3 мянган хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай тэмсэл 6 неделиһээ үлүү саг соо үргэлжэлжэ байһаар.

ӨӨҺЭДЫНГӨӨ ЭРХЭНҮҮДЭЙ ТҮЛӨӨ ЯПОНОЙ АЖАЛШАД ШАНГА ТЭМСЭЛ ХЭЖЭ БАЙНА. Японой түмэр замай энгэй 10 компанинуудай хүдэлмэришэд ба алба хаагшад Хоккайдо арал дээрэ 24 часай ээлжээтэ забастовкоёо үнгэргэбэ. Тэдэнэр салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, ажаллаха эрхэ байдалые һайжаруулха гэһэн эрилтэ табина. Нэгэ хэдыхэн компанинуудай эзэд лэ салин хүлһэ дээшэлүүлхэ гэһэн хүдэлмэришэдэй эрилтые хангаха байһанаа зүбшөөгөө. Түмэр замшад забастовкоёо үргэлжэлүүлһээр.

ПЕРУГАЙ СААХАРАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН 45 МЯНГАН ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ХЭҺЭН ХОЁР ҮДЭРЭЙ ЗАБАСТОВКО ДҮҮРЭБЭ. Хүдэлмэришэд саахарай нэгэ заводые хааха гэхэдэнь буруушааһан байгаа. Тэрэнэй эсэстэ Перугай 1500 хүдэлмэришэд ажалгүй үлэһэн байна.

Амаралтын үдэрэй хуудаhан

Светлана ГЫРЫЛОВА

ЭХЭНЭР ТҮРЭhЭН ЗАЯАТАЙБ

Уйдхар, гасалан, гомдолоо
Утаhалан, hэмэлэн ээрэнэб.
Зангирhан хуби заяагаа
Задалан, залган эсхэнэб.
Хоёр сагаан хүхэнэйнгөө
Уурагаар халин hалбархада,
Хүгжэм досоом хүхиhэншүү.
— Хүбүүн түрэhэй! —
гэхэлби...

Эхэ ороноо суурхуулмаар
Эрдэмтэн, дуушан болохо.
Эрын эрхим хүбүүнэй
Эжы боложо жаргаха гүб?
Минии солгёо дуран соо
Мэхын багтаха зайгүйл.
Баяр, сэдьхэл, хүсэлни
Боолтодо торосогүйл.
Абьяастайгаар аашалан,
Альбан дэльбэн энеэхэдэм,
Холшор хобдог хүбүүд
Хормой харан үлэдэг лэ.
Хүнэй хэлэхые тоодоггүйб.
Хараал шэрээл бузарыень
Халдуулангүй гүбижэ,
Хаман, угаан хаядагби.
Эрьегүй мүнхэ урасхалай
Эхин булаг гарбалтай,
Энэ дэлхэйн гашуудалай,
Эмшэн байха табилантай
Эхэнэр түрэhэн заяатайб.
Эрдэм бэлиг зоригоороо
Эрэшүүлhээ дутангүй,
Электронто сагай эмээл дээрэ
Жаргалда дуратай
хүлэгэйнгөө
Жолоо барин ниидэнэб.

БИШЫХАН РАССКАЗ

БАЯРАЙ ЭХИН

ШЭМЭГЛЭМЭЛ гоё зүүдхэлнүүдые хүн сэдьхэлдээ үни хадуужа ябагшагүй. Зүгөөр ирагуу hайхан дуунай аялгые сээжэ зүрхэндөө бөөмэйлэн хадагалжа ябадаггүй хүнүүд ушарха аал? Хайрата буурал эхэ эсэгэhээ, амараг ганса нүхэрhөөшье хүн гээгдээл ябадаг. Теэд наhанайнгаа дууе алдажархиhан хүн бии юм гү?

Дуун бүхэн өөрын хуби заяатай. Зарим дуунууд мүнхэлжэ гарахатаяа хамта бүмбэрсэг дэлхэйе нюдэ сабшаха зуура тойроод, одо мүшэндэл ялалзан унаhаар, оройдоо үгы болошодог. Хожомоо эдэнэй хэлтэрхэйнүүдыньшье олдохогүйл.

Үшөө ондоо дуунууд бии.

БИ ТИИХЭДЭ хоёр бишыхан дүү хүбүүдтээ колхозойнгоо хони адуулжа ябааб. Ехэл бороотой зун hэн даа. Набтагар хара үүлэнүүд уншылдан, яаралгүйхэнөөр хойно хойноhоо hубарилдан хөөрсэгэнэлдэхэ. Үе үе болоод лэ бараггар хара тэнгэри соорошоhон мэтэ жэжэхэн хүйтэн дуhалнуудаа сухалтайгаар шэдэлхэ. Абьнгаа субада орёолдоhон дүү хүбүүдниишье элдэб наадаяа мартаад, норошоhон хонидоо үгэ дуугүйгөөр дахагша hэн. Нэгэл үглөөгүүр, наранай гарахын урда тээ hэрижэ, зуhалангайнгаа гэрэй үүдэ сэлихэдэмнай, сэлмэг тэнгэриин баяртайгаар миhэрэн угтаhыень мүнөөшье мартадаггүйб.

Зүгөөр нэгэ ушар балшархан бидэнэй сээжэдэ наранай элшэ бадараажа, гунигтай үдэрнүүдые огто таhа мартуулаа hэн.

Манай зуhалангhаа тээ холохоно, гурба модоной газарта Доржын Сэрэмпэлэй гүүртэ бии юм hэн. Жараад наhатай энэ үбгэжөөлые бидэ Сэрэмпэл баабай гэжэ хүндэлэгшэ hэмди. Үхибүүдтэ тон дуратай: бидэнэй хаа-яа гүйлдэжэ ошоходо ехэ баярладаг, hонин онтохо, үльгэр хөөрэжэ үгэгшэ hэн.

Нэгэтэ, үдэшын боро харааhаар хонидоо хорёодонь хаагаад гэртээ орожо, эдеэгээ шанахаяа түхеэржэ байхадамнай, Янгар нохоймнай абьяастайгаар хусашаба. Бинь гарабаб. Хазаар морёор ерэhэн Сэрэмпэл баабай сэргэдэ морёо уяжа байгаа бшуу. Намайе хараhаар:

— Дариимахан, бороодо шугшылдашоогта? Сэрэмпэл баабайтнай халуунда хайладаггүй, хүйтэндэ хүрэдэггүй hэн гүбэ. hы-hы-hы,— гэжэ байжа хорогүйгөөр энеэhээр, хара бүдтэ орёолтотой юумэ hугабшалаад, минии хойноhоо гэртэ оробо.

Үбгэжөөлые харахадаа, дүүнэрнишье хүхилдөө ааб даа: баhал нэгэ hонин юумэ хөөрэхэ байха гэжэ мэдэдэг байгаа ха юм. Субаяа тайлажа үүдэнэй дэргэдэ үлгэжэрхёод, малаан толгойгоо эльбэhээр, столдо дүтэлбэ. Үнөөхил бүдтэ орёолготой юумэеэ hугабшалhан зандаа.

— Сэрэмпэл баабай, онтохо хөөрэхэгтэ?—гэжэ тэсэжэ ядаhан дүү Сэрэмни зоримгойгоор hураадхиба.

— Онтохон мүнөө орхигдоо, ондоо юумэн hанагдаа,—гэжэ утаар татаhаар, үбгэжөөл мэхэтэйхэнээр миhэрэн, барижа ябаhан юумэеэ задалба.

Энэнь хуур байгаа ха юм...

— Таанадай мэдэхэгүй дуу дуулахаб. Шагнахагта?

Бидэшье дарья табилдаа аабзабди:

— Шагнаха, шагнаха!

ТЭРЭ ДУУЕНЬ мүнөөшье мартагшагүйб. Сэрэмпэл баабайн хуурай шэнхинээн, яаралгүйхэнөөр, аалиханаар дуулаhан дуунай аялга шэхэндэм зэдэлhэн шэнги. Харин тиихэдэ дуунай эхиень бидэ шагнаншье гүй hуугаабди. Сэрэмпэл баабайн уршалаатаhан нюурыень гэтэжэ, юундэшьеб даа уйтахан нюдэеэ аняад hууhыень hонирхон, шэбир-hабир гэлдэжэ hуугаа hэн хабди.

Зүгөөр гэнтэ мэдэхэдээ, хамаг юумэ хуу мартаад, шүрбэгэрхэн hахалыеньшье обёорхоёо болеод, дуунай аялгада абтаhандаа амаа ангайлдашоод шагнажа hуугаабди. Үншэн хүбүүнэй зобожо тулижа ябаhан тухай, баянай мал адуулжа ябахадаа, хайрата эхэ, эсэгээ hанан hанан гашуудадаг тухай гунигай утаhа татаhан энэ дуун манай сэдьхэлдэ танигдаагүй, ондоо нэгэ уяхан мэдэрэл түрүүлээ hэн. hайн hайхан хуби заяагаа ойлгожо, хэды ехэ зол жаргалтай байhанаа тиихэдэл уран... лаа бэшэ гүбди?..

ЖЭЛНҮҮД ҮНГЭРНЭ. ...хон юумэн хубилаа, ... дуунуудшье мүндэлөө. Зу... дүү хүбүүдтээ (мүнөө ... шамбай хүнүүд болоо...) уулзаха бүхэндөө Сэрэмпэл... байнгаа дууе хэлсэншьег... эхилэгшэбди.

Тэрэ зунай бороотой ... нойргүй hүни, Сэрэмпэл баа... бүдэхихэн абяатай, талы... лэгэй хилгааhан хуурай ... эли тодоор hанаандамнай ... дахин ороод, ямаршьеб ой... дошогүй зөөлэхэн гуниг, ... хан баярта абтажа, hүү... үни удаан абяа анирг... бди...

С. СУЛЬТИМОВ

УСТЬ-ОРДЫН hОНИН

Доржи Банзараовай нэрэмжэтэ Боохоной багшанарай училищи дүүргэhэн хүнүүд имагтал hайшаалда хүртэнэ. Эндэhээ 1700 шахуу багшанар гараhан, округой аймагууд ба бэшэшье нютагуудта хүдэлнэ. Жэшээнь, училищи дүүргэhэн хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат А. В. Никоровые, РСФСР-эй hургуулинуудай габьяата багша Е. Д. Ханхаевые нэрлэмээр.

Мүнөө эндэ 456 хүн hуралсана. Иигэжэ ород ба буряад эхин классуудай багшанар округто бэлдэгдэнэ. Ябажа байгаа hуралсалай жэлдэ физкультура зааха багшанарай шэнэ отделени нээгдээд, 30 хүн hуралсана.

* * *

Пионернүүдэй байшан Усть-Ордын тосхоной үхибүүдэй эгээ дуратай гуламта юм. Эндэ арба гаран кружок бии. Эдир технигүүдэй, шатарай, фотографиин, хореографи болон хатарай кружогуудта үхибүүд илангаяа олоор хабаадалсана.

Мүн эдир сэрэгшэдэй кружок хүдэлнэ. Энэ кружогой гэшүүд hургуулидаа инструкторнуудаар хүдэлжэ, тус тустаа табаад пионернүүдые сэрэгшэдэй эрдэмдэ hургана.

Үхибүүдэй «Зарница-3» гэжэ наадан эндэ тон hонирхолтойгоор үнгэрөө.

* * *

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан уран hайханай самодеятельности фестивальда бэлэдхэл ... ябуулагдана. Хүдөөгэй боло... лой байшангуудай элдэбхи... хэн хүдэлмэри хэнэ, програ... тон hонирхолтой.

Жэшээлхэдэ, боохонойхи... ряад арадай хатарнуудые ... хэжэ, магтаал hайшаалда х...

Эхирэд-Булгадай аймагай ... нинэй нэрэмжэтэ колхозой ... бригадада уран hайханай са... тельностиин кружогууд бии... граммань удха түгэлдэр... гоёор шэмэлэгдэнхэй. Кол... түб Харат нютагай соёлой... шанда hаяын үдэрнүүдтэ ... үнгэргэгдэхэ

И. МУРУЕВ

шатар

БҮРЭНХЫ МАНАН СООГУУР БЭШЭ ААД...

Т. Петросян Б. Спасский хоёрой матч

Хэзээ бэлэй даа, ёhоор hананашьегүйб. Үнихэн болоо хаш. Тиихэдэ нэгэ журналист шогтойхоноор имэрхүү юумэ бэшээ hэн ха: Футболдо ба шатарта дуратайшуул хоорондоо сасуулашагүй илгаатай, юрэл тэмээн ямаан хоёрто адлирхуу. Яахадааб? Футбол харахадаа энэ наадые хүн бүхэн ойлгодог, зүгөөр нэгэниинышье наадажа шададаггүй. Шатарта тиимэ бэшэ. Хүнүүд бултадаа шатар табижа шададаг, тиигээд хэниинышье энэ наадые ёhоор ойлгодоггүй.

Тиимэрхүүшье гээшэ аабза. Мүнөө Петросян Спасский хоёрой «буха ехэ тулалдаае» хаража, адаглажа байхадаа, ойлгохо юумэмнай баhал тэрэ зэргэ хэбэртэй. Уржадэр минии нэгэ танил уулзаад, олон табые шашажа шашажа, hүүлээрнь Борис Спасскиие «хараажа» оробол даа:

— Яаhан хүн гээшэб, тэрэнэй түлөө, тэрэнэй илахын түлөө үдэр hүнигүй шахуу hанаан үнөөн болоноб. Юhэ дахин наадаад байхадаа, «минии Спасский» 5,5 очкотой болоод байгаа hэмнай. Харин дэлхэйн чемпион оройдоол 3,5 очкотой байгаа. Аяар хоёр очкогоо удаа дараалан алдажархихадаа, Бориснн яашоо гээшэб?!

Нээрээшье гайхалтай. Тигран Петросян дэлхэйн чемпионойнгоо дура зориг харуулаад лэ байха юм. hүүлэй гурбан наадандa абажа боломоор 3 очкоhоо аяар 2,5 очко абажархёо бшуу. Харин Борис Спасский оройдоол хахад очкогоор hанаагаа дүүрэхэ ушартай болоо hэн. Иигэжэ дэлхэйн чемпион өөртөө тон шухала очконуудые «буляажа» абаба гээшэ. Нүгөө талаhаань хараад үзэбэл, дэлхэйн чемпиомнай шатарай хюлгэ дээрэ юунэйшье боложо байгаа hаань, булигдажашье ябаа hаа, дүрөө үгэхэгүй, урмаа хухархагүй—тиимэ нугаршагүй зоригтой шатаршан байhанаа үшөө дахин харуулба гэжэ тоолохо байнабди. Дэлхэйн анха түрүүшын чемпион байhан Вильгельм Стейниц үшөө үндэр наhатай болоhон хойноо иигэжэ хэлээ hэн гэхэ: «Би үбгэрөөб, тиигэбэшье ама руумни хүнэй хургаа хээ hаань, хургыень хазаха үшөө шадалтай байхаб». Эдэ үгэнүүд дүшэ наhатай Петросянда яашагүй хабаатай гэжэ hанахаар. Нүгөөдынгөө бишыхэ эбhээлээ hаань, Тигран тэрэниинь дары hамбаашалаад абаха, нүхэрөө «байсалуулха», hүүлээрнь халтад гэхэдээ «шүүгдээб» гэжэ хэлүүлжэ hалаха — тиимэ шатаршан гэжэ баhал мэдээжэ.

Эдэ мүрнүүдэй бэшэгдэжэ байхада дэлхэйн чемпион Тигран Петросян, мүн энэ нэрэ зэргэдэ хүртэхые хүсэгшэ Борис Спасский хоёр шатарай дабаанай орой дээрэ гараад байба. Ондоогоор хэлэбэл, шатараар дэлхэйн «хаан» болохо томо ехэ мүрысөөндэ 24 парти наадагдаха ёhотой. Харин мүнөө хахадынь — арбан хоёрынь наадагдаад байна. Тиигэжэ дэлхэй дээрэ суурхаhан, эгээл бэрхэ эдэ шатаршад баhал тэнсэжэ, 6—6 очкотой болоод байна. Тиигэжэ эдэ хоёр шатаршад шатарай ехэ дабаан дээрэ адлихан гаража, алхамаа жэгдэдхэбэ гээшэ.

Иигээд лэ дабаа руу уруудалган юу харуулхаб? Хэниинь түрүүлэн шатарай үндэр «уулын бооридо» хүрэжэ ерэхэб? Энэ асуудалда харюусахань баhал бэрхэтэй. Энээн тушаа нэгэ шатаршан мүн лэ «ойлгосотойгоор», «төөрингөөр» иигэжэ хэлээ hэн:

— Бү мэдэе даа. Газаамнай ехэ игаабтар дулаан байна. Харин Москвагай эстрадын театр соохи барометр бүрэнхы уларил харуулаадхихаа hанана. Петросян гү, али Спасский гэhэн асуудал бүрэнхы мананда бүрхөөгдэhэн зандаа гээшэл ха. Юрэдөө адаглажа байябди, юун болоноб—мэдэгдэнэ бэзэ.

Хайшаа юм гээшэб, баhал бүрэнхы манан соогуур төөриhэндэл, шатарта дуратайшуул «хэниинь илахаб?» гэhэн асуудалдаа заатал hаа уридшалан харюу үгэхэ хүсэлэнтэй ха юм. Энээнние анхаралдаа абангүй байхын аргагүй бшуу. Зүгөөр Петросян: «Би шатарай хаан байха үшөө шадалтайб» гэhэншүүгээр наадажа байна. Харин Спасский: «Биишье «хаанай шэрээдэ» hууха баhал арга шадалтайб» гэhэншүүгээр хүсэ шадалаа харуулан наадана.

Уржадэр 13-дахи уулзалга болоо. Энэнь баhал тэнсэлгээр түгэсэhэн байна.

С. БАДМАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шатараар дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө совет гроссмейстернүүд Тигран Петросян Борис Спасский хоёрой наадалга харуулагдана. Баруун гар таладань Т. Петросян.

ТАСС-ай фотохронико.

hаяхан Илалтын hайндэрөөр тохёолдуулан, ЛВРЗ-гэй коллективэй баярай үргэн суглаан соёлой ордон соо болоhон байна. Эндэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеран, мүнөө Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой начальнигай орлогшо, запасай подполковник Ф. А. Абагаев совет арадай гайхамшагта илалта тухай элидхэл хэhэн байна. Фашис Германиин булимтарагшадые дараха хэрэгтэ фронт дээрэ баатарлигаар байлдаhан, мүнөө тус заводто хүдэлдэг С. Шевцов, врач Н. Рашифин, мүн дайнай үедэ заводто хүдэлhэн, Ленинэй орденто Н. Никитин гэгшэд байлдаанай болон ажалай фронт дээрэ совет хүнүүдэй гаргаhан баатаршалга тухай hонирхолтойгоор дурсан хөөрөө.

БААТАРАЙ ОРДЕН

Уссури мүрэнэй Даманска арал дээрэ совет хилын харуулда Хитадай Маогай бүлэгэйхидэй добтолгын үедэ эрэлхэгээр байлдажа, баатарай үхэлөөр унаhан Николай Петровой дээдын шагнал—Улаан Одон орденинень тэрэнэй эхэ Мария Захаровна Петровада барюулагдаба.

Д. ДАРМАЕВ.

БУРЯАД ШЭНЭ КИНО

Нёдондо зун-намартаа Галуута нуурай хоймор талаар, мүн Улаан-Үдэ шадар «hүүлшын намналга» («Последний угон») гэжэ уран hайханай фильм буулгагдаhан байгаа.

Энэ хадаа манай ороной түбэй киностудинуудта табигдаhан «Адуушанай дуун», «Ургын hалбаржа байхада», «Алтан гэр» гэхэ мэтэ буряад фильмүүдэй удаадахинь болоно. Тус фильмын сценариие залуу режиссер Барас Халзанов зохёожо, буулгаха ажал хүдэлмэринүүдыень хүтэлбэрилhэн байгаа.

Фильмын гол рольнуудые Гомбо Цыдынжапов, Галина Егорова, Светлана Бубеева, Геннадий Данзанов, Барас Халзанов болон бусад гүйсэдхэhэн юм.

Буряад ороной Совет засагай тогтоогдоhон тухай, манай малша арадай гэрэлтэ ерээдүй тээшэ бэрхэшээлтэ замаар дабшаhан тухай энэ фильм соо харуулагдана.

hаяхан Свердловско киностудиин уран hайханай соведэй хараhанай удаа дурсагдагша фильм олон болгогдохоор тусхай фабрикада эльгээгдээ.

Хэдэхэн сагай үнгэрхэдэ манай ороной ажалшадта, тэрэ тоодо Буряадаймнай экранууд дээрэ, энэ шэнэ фильм харуулагдажа эхилхэ.

Вик. НИМБУЕВ.

НЮТАГ НЮТАГАЙ hОНИН

ХЭЭРЫН СТАНУУДААР...

Баргажанай аймагай соёлой байшангай агитбригадын коллектив Л. Уховагай хүтэлбэреэр Доодо-Хүнтэйн Карл Марксын, XXII партсъездын, мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай хээрын зургаан стануудаар ябажа, тарилгада ажаллажа байгаа механизаторнуудта концерт наада харуулаа.

Б. БУДАЕВ.

Спортын hонин

Закаменск хотын соёлой ордон соо аймагай түб хотын № 1, № 2 hургуулинуудай эдир боксернуудай уулзалга үнгэргэгдэжэ, 5:3 тоотойгоор № 2 hургуулиинхид илаhан байна.

* * *

Аймагай hургуулинуудай hурагшад hаяхан баскетболоор мүрысэбэ. Тэрэнэй дүнгөөр найман жэлэй hургуулинуудай дундаhаа Закаменск хотын № 2, дунда hургуулинуудай дундаhаа № 1 hургуулиин түлөөлэгшэд эрхимлэжэ шадаа.

Д. БАЛДАЕВ.

ШОГ ...

ДЭЭРЭЛХҮҮ ЗА...

Яла сала нэгэ авторучка ... дээрэлхүү янзатайгаар сэ... гэр хармаанhаа бултайhаа... гуурhые шарайшалдаг байба...

— Үдэ гуурhанда ехэ... өөдэрхэ, тэрээнhээ бү жэр... рэшни талаан бэлигэй түү... мэдээжэ юм шибы даа. ... холыншье hаа, шинии ех... болохо юм,— гэжэ бэхэтэй ... хаа-яа уулзахал бүридөө ... када хэлэдэг hэн.

Теэд холын, ямаршьеб ... түрэл тухайгаа авторучка ... хаишье дурагүй hааб даа. ... хэдэ, үдэн гуурhан хэзээ... агууехэ Шекспир, Пушкин, ... вен болон бисадтай ... үеын үедэ хүн зоной сэдь... дэлгэмэ сонедууд, шүлэг... нүүдые болон сонатануу... шэлсээ юм гэжэ дуула... байшоо бшуу. Тэрэнэй ажа... хамуур, тармуур болон бу... үнэтэ материалнуудай түл... рюусалгатай гар хатишла... гээр хизаарлагданхай бай...

Уран бэлиг гээшые ... ухаан бодолоо, сэдьхэл ... жаргуулха гээшые тэрэ ... авторучка, оройдоошье мэдэ...

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕР

Нэгэдэхи хуудаhанда: «... ниинецүүд» гэhэн ВЛКСМ-... мэй секретарь Р. Гармаева... Хабарай тарилгын ябаса ... формацинууд. ТАСС-ай шу... дээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда: ... үеын эрилтэдэ харюусаха... Б. Семеновой статья. «П... өөрынь үнэ сэн» гэhэн М. ... вэй статья. Түрэл орон д...

Гурбадахи хуудаhанда: ... ороноо шэнжэлгын асууд... териалнууд. Хилын саа... hан телеграммануд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: ... най нэрэмжэтэ дружина... А. Семеновагай репортаж, ... понин. Соносхолнууд.

СЭНХИ ЭКРАНУУДТ...

16 часhаа 19 час хүр... hаhаа дамжуулга. 16.05 ... «Путь в науку» гэhэн ... зорюулагдаhан дамжуул... hаа «Угрюм-река» гэhэн ... ханай телевизионно фил... бэдэхи дамжуулга). 18.15 ... hаа дзюдо барилдаагаар ... түрүү hуури эзэлхын т... hэн мүрысөөн дамжуул...

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУ... часhаа hургуулиин бага ... үхибүүдтэ зорюулагда... жуулга. 20.10 минутаhаа ... учатся летать» гэhэн те... 20. 30 минутаhаа 00.3... хүрэтэр Москваhаа да... 20.35 минутаhаа орон ... нин. 20. 50 минутаhаа ... 22 часhаа эхэнэрнүүдэй ... ропын түрүү hуури эзэл... эхилhэн мүрысөөн дамжу...

ШОНЫН НҮХЭНhӨӨ...

Витимэй коопзверопромхозой охотовед Санга-Жаб Бадмаевич Будаев Намдаг Намсараев нүхэртэеэ hаяхан Эреэн гэжэ голой эрьеэр хагда галдажа ябаба. Үнгэрэгшэ зун сабшагдаагүй үлэшэhэн нэлэнхы hужаагуудай хур хагда галда галдаhаар, тэдэнэр голой эхиндэ дүтэлөө hэн.

— Юрэдөө энэ багаар лэ бэлшээридэ ябаhан гурбадахи фермын (Инсэгын совхозой) малнуудта шоно орордог гуримтай,— гэжэ Намдагынь Эреэнэй эхин тээшэ үлэ мэдэг хараад абаба.

— Хари дуулаал hэмди. Мүнөө тэрэ боролжотой гүбээ эрьеэд үзэе даа. Энэ багаар хүн зоншье балай ябадаггүй байха. Хэн мэдэбэ, гэнтэ..,—гээд Санга-Жабынь морид тээшээ шэглэбэ.

Уданшьегүй тэдэнэр моридойнгоо дугшадалаар гүбээ хүрөөд, аалихан үгсүүлжэ эхилээ hэн. Гэбэшье моридынь алхам бүридөө шархаажа, шэхэнүүдээ hүрмылгэн, ябажа үгэхэ хэбэргүй болоодхёо. Буугаад хүтэлхэдэньшье шортоо.

Ээ даа. Энэшни нэгэтэй гэжэ тухайлhан хоёрой моридоо уяжа, буунуудаа hомолжо бэлэн барьяад, бүлэнсэг боролжо үнгэрэмсөөрнь, шонын нүхэн байба. Тойроод томо шонын шэнэ мүрнүүд, амитанай хөөбэр, яhанууд таража хэбтэбэ. Шэмээгүй...

Тэдэ хоёрой нүхэндэ дүтэлөөд шагнаархахадань, тэндэhээнь шонын гүлгэдэй гиинаалдаха абяан дуулдаба.

— Шимни эндээ харууhалжа байгаарай. Эхэнь ерэжэ болохо. Буугаа бэлэн барьяад, hэргэгээр... Бишни моринной гүйдэлөөр лоом абаад ерэhүү. Нүхыень уужам болгохо ёhотойбди, гээд—Санжа-Жабынь ошоо hэн.

Тэрэ үедэ эхэ шононьшье ерэжэ, Намдагта буудуулбашье, тудагдангүй талингаа бэлэй.

Удангүй лоом асарагдажа, шонын нүхэнэй амhар нилээдгүй уужам болгогдоод, тэндэhээ найман гүлгэд абтаа hэн. Тэдэниие бариhанайнгаа түлөө С-Ж. Будаев Н. Намсараев хоёр 240 түхэригэй шагналда хүртөө.

Ш. ЧИМИТДОРЖИЕВ.

Ярууна.

СҮҮД ДЭЭРЭhЭЭ

ХУЛГАЙШАД ХЭhЭЭГДЭБЭ

Баргажанай аймагай ажахынууд үбэлэй үедэ малдаа hайн шанартай тэжээл үгэжэ байхын зорилгоор Улаан-Үдэ хотоhоо комбинированно тэжээл жэл бүхэндэ абаашадаг юм. Зүгөөр зарим ажахынуудай жолоошод хэдэн зуугаад километрэй зайда энэ үнэтэ тэжээлээ шэрэжэ ябахадаа, зуурандаа зоргоороо аашалалдажа, тэрэнээ дуран соогоо худалдадаг болоhон байгаа бшуу. Худалдагдаhан тэжээлынь мүнгэн боложо, жолоошодой хармаанда ородог байгаа. Жэшээнь, Аргатын совхозой жолоошон Дугаров шалгалтын болоходо, 770 килограмм тэжээл дутааhан байба. Жолоошон Дугаров удаань дутаhан тэжээлэйнгээ сэнгые бултыень совхоздоо бусаабашье, ажахынгаа нүхэдэй сүүдэй урда зэмээ амсаhан байна. Баргажанай совхозой жолоошон Колмаков гэдэг 520 килограмм тэжээл хартыдаа худалдажа архидаhан hурагтай. Энэ хонжоо наймаашанай хэрэг үшөө дүүрээгүй, мүрдэлгэ үргэлжэлhөөр.

Уланай сомоной XXII партиина съездын нэрэмжэтэ колхозой малшад Базар Цыренов, Мэлс Базаров, Владимир Бубеев гэгшэд ниитын малай тэжээл үмсынгөө малда үгэдэг байhан. Тиин эдэнэр хэдэн центнер үнэтэ тэжээл үбэршэлhэн байгаа. Мүнөө эдэнэрэй хэрэг Баргажанай аймагай арадай сүүд хаража үзөөд, нэжээд жэлдэ ажалаар заhаруулха гэhэн шиидхэбэри абаба.

М. СОСОВ,
Баргажанай аймагай прокурор.

Аман зохёолой абдарhаа

ХҮНДЭ АШААН

Хото тээшэ зурыhан замаар нэгэ таряашан ябагаар гэшхэлнэ. Хажуудань хоёр томо гэгшын мэшээгтэй орооhо нюрган дээрээ тээлгэhэн элжэгэн найгалзан, тэмтэрэн, ядууханаар алхалха юм. Урдаhаань ерэhэн хоёр лама таряашаниие зэмэлэн ганирба:

— Адагуусанай нюрганда хүндэ ашаан! Эшэхэ гайхахаяа, нүгэлшөөхэеэ мэдэнэгүй аалш? Харыш, энэ амитаншни унахаяа байнал!

Таряашан хүхюунээр миhэд гээд:

— Хүрөөлтэ даа, хөөрхы элжэгэшье хайрлаhантнай. Харин таанар ламбагайнууд, hүзэгтэнэй хүзүүн дээрэ али зэргэ хүндэ ашаан болодог тухайгаа агшан зуурашье hанадаг hаатнай дээрэ hэн ха даа... hүзэгтэйшүүл таанадай хомхой сэдьхэлэй дарлалта доро hүни үдэргүй хэды шэнээн зобоно гээшэб! гэhэн гэлэй.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБИКОВ

Гор. Улан-Удэ. ... Управления по печати при ... Министров БурАССР
Н-02499.
Зак. № ...